

Regnskapsfaglig veiledning til KOSTRA-publiseringen 15. mars 2019

Innhold

1.	Regnskapsbegrep og - definisjoner.....	2
1A.	Generelt	2
1B.	Regnskapsbegreper i nøkkeltall og grunnlagsdata for prioriteringer.....	3
1C.	Regnskapsbegreper i nøkkeltall for produktivitet.....	4
1D.	Regnskapsbegreper brukt i finansielle nøkkeltall og grunnlagsdata	5
1E.	Detaljerte regnskapstall driftsregnskapet – grunnlagsdata	17
1F.	Økonomiske oversikter.....	20
1G.	Endringer i definisjoner i regnskapsbegrep for regnskapsårene 2000 til 2018.....	30
2.	Bevilgnings- og balanseregnskapet. Inndelingen i funksjoner og arter, kapitler og sektorer	32
2A.	Funksjonsinndeling 2018, kommuner, KF og IKS.....	32
2B.	Funksjonsinndeling 2018, fylkeskommuner, FKF og IKS	34
2C.	Artsinndeling regnskapsåret 2018 - kommuner og fylkeskommuner, KF/FKF og IKS	36
2D.	Kapittelinndeling 2018 - kommuner og fylkeskommuner, KF/FKF og IKS	39
2E.	Sektorinndeling 2018 - kommuner og fylkeskommuner, KF/FKF og IKS	40

1. Regnskapsbegrep og - definisjoner

1A. Generelt

Regnskapstall inngår i nøkkeltall (finansielle nøkkeltall og nøkkeltall for sektorene) og som grunnlagsdata. I tillegg presenteres økonomiske oversikter og detaljerte regnskapstall per funksjon som grunnlagsdata.

Et standard sett av regnskapsbegreper (sammenstillinger av regnskapstall) benyttes. Redegjørelse for disse, samt nøyaktige formler, er gitt under.

Regnskapstall rapporteres til SSB i 1000 kr. Beregningen må derfor ganges med 1000 når nøkkeltall skal angis i kroner.

Regnskap og balanse rapporteres til KOSTRA fra kommuner, fylkeskommuner og kommunale og fylkeskommunale særbedrifter, som kommunale og fylkeskommunale foretak (KF/FKF) og interkommunale selskaper (IKS).

Formålet med publiseringen i KOSTRA er å vise ressursbruk og tjenesteproduksjon uavhengig av hvordan dette er organisert i den enkelte (fylkes-)kommune. I tillegg til å produsere tjenesten selv kan (fylkes-)kommunen velge å organisere hele eller deler av tjenesteproduksjonen innen de enkelte sektorene/tjenesteområdene i egne organisatoriske enheter (særbedrifter). Disse særbedriftene fører egne regnskap som inkluderes/konsolideres sammen med regnskapene fra (fylkes-)kommunene.

Regnskapsdata for (fylkes-)kommunene i KOSTRA (tidligere omtalt som konsern) omfatter de organisatoriske enhetene som juridisk sett er definert innenfor (fylkes-)kommunen som juridisk person, dvs. (fylkes-)kommuneregnskapet og (fylkes-)kommunale foretak (KF/FKF). Og i tillegg disse enhetene som ikke er en juridisk del av (fylkes-)kommunen; Inter-(fylkes-)kommunale selskap (IKS) og Inter-(fylkes-)kommunale samarbeid etter Kommunelovens § 27, som fører særregnskap.

Særregnskapene rapporteres enkeltvis til SSB og konsolideringen til data for (fylkes-)kommunen foretas av SSB. Mellom (fylkes-)kommunen og KF/FKF er eierforholdet alltid en-til-en, mens IKS eies av flere kommuner/fylkeskommuner sammen. Den enkelte (fylkes-)kommunes eierandel i IKS fordeles i henhold til registrerte eierandeler i Foretaksregistret i Brønnøysund. § 27-enhetene fordeles etter eierandel for de enhetene hvor SSB har fått opplysninger om eierandelene, ellers behandles disse enhetene likt som (fylkes-)kommunale foretak. (Fylkes-)kommunal virksomhet organisert som aksjeselskaper og stiftelser inngår ikke i dataene.

Ved utgangen av 2018 var det registret 240 interkommunale selskap, 8 interfylkeskommunale selskap og 36 kjente interkommunale samarbeider (§27-enheter) med omlag 2182 eierforbindelser. Det var 175 kommunale foretak og 7 fylkeskommunale foretak. Kommunene Oslo, Drammen og Bergen og Trøndelag fylkeskommune har organisert finansforvaltningen i lånefond.

Håndtering av interne transaksjoner.

I kontoplanen finnes det egne "poster" for interne transaksjoner mellom kommunekassa/fylkeskassa og særbedriftene samt lånefond. Regnskapsbegrepene som publiseres nettes for interne kjøp/salg og overføringer mellom kommunekassa/fylkeskassa og særbedriftene og det samme med renter/avdrag/lån, samt fordringer og gjeld slik at konserntallene ikke er "blåst opp" av interne transaksjoner, men viser kommunens/fylkeskommunens eksternregnskap og balanse, inkludert lånefondsbalansene.

Hovedregelen ved konsolideringen er at interne transaksjoner inngår fra kommunekassa/fylkeskassa, mens korrigeringene gjøres i særbedriftenes regnskap. Interne transaksjoner for fordringer og gjeld i balansen håndteres litt ulikt i de forskjellige begrepene. For mer informasjon henvises til de tekniske definisjonene i

kapitlene nedenfor.

I tillegg til de ordinære tabellene med data for (fylkes-)kommunen konsolidert med data fra særbedriftene som skal gi et helhetlig bilde av den kommunale/fylkeskommunale ressursbruken og tjenesteproduksjonen, så publiseres enkelte tabeller med data kun fra kommunens/fylkeskommunens regnskap og balanser. Dette gjelder tabellen med Detaljerte regnskapstall driftsregnskapet samt Økonomiske oversikter for henholdsvis drift, investering og balanse. Tabellene med data for kommune/fylkeskommune ekskl. særbedriftene er mest aktuelle til intern bruk/kvalitetssikring i kommunen og fylkeskommunen.

1B. Regnskapsbegreper i nøkkeltall og grunnlagsdata for prioriteringer

Prioriteringsindikatorene skal si noe om hvor mye av egne penger kommunen ”velger” å bruke til de enkelte tjenesteområdene. En tjeneste kan sies å være høyt prioritert når en kommune bruker en relativt stor andel av sine ressurser på en bestemt tjeneste. I vurderingen av forskjeller i prioritering mellom ulike kommuner er det flere elementer som kan bidra til å forklare eventuelle forskjeller:

- Kommunen kan ha et relativt høyt utgiftsbehov knyttet til tjenesten. Dette blir delvis korrigert for ved å se på utgifter per person i målgruppen. Men hvis målgruppen er heterogen (ulike målgrupper har forskjellig behov) blir ikke dette fanget opp fullt ut i KOSTRA.
- Kommunen kan ha prioritert en tjeneste høyt på bekostning av andre tjenester. For å få informasjon om dette kan det være interessant å se på hvor stor andel av utgiftene som går til ulike tjenester, eventuelt korrigert for utgiftsbehov. Det siste kan delvis avhjelpes ved å se på kommuner innenfor samme KOSTRA-gruppe.
- Kommunen kan ha relativt høye inntekter.

Slike elementer bidrar til at forskjeller i utgifter per person i målgruppen ikke utelukkende kan tolkes som et resultat av prioriteringer på lokalt nivå.

Netto driftsutgifter totalt og på funksjon/tjenesteområde

Netto driftsutgifter viser driftsutgiftene inkludert avskrivninger etter at driftsinntektene, som blant annet inneholder øremerkede tilskudd fra staten og andre direkte inntekter, er trukket fra. De resterende utgiftene må dekkes av de frie inntektene som skatteinntekter og rammeoverføringer fra staten.

Netto driftsutgifter totalt = kontoklasse 1 og 3, alle tjenestefunksjonene (100..790), artene [(010..480) +590 - (600..895)]

Netto driftsutgifter på tjenesteområde/funksjon = kontoklasse 1 og 3, funksjonene som gjelder det enkelte tjenesteområdet, artene [(010..480) +590 - (600..895)]

I nøkkeltallene er netto driftsutgifter pr. innbygger i målgruppa for den aktuelle tjenesten eller i prosent av samlede netto driftsutgifter gjennomgående benyttet for å vise kommunenes prioriteringer.

MVA-kompensasjonsordningen som ble innført i 2004 innebar en reduksjon i nivået på netto driftsutgifter i forhold til 2003, alt annet likt. Reduksjonen er knyttet til at art 729 Kompensasjon for merverdiavgift, for MVA påløpt i driftsregnskapet, inngår på inntektssiden.

I perioden 2004-2013 ble MVA-kompensasjon påløpt i investeringsregnskapet (art 728) regnskapsført i driftsregnskapet. For at netto driftsutgifter skulle beholde sin verdi som prioriteringsmål ble denne MVA-kompensasjonen trukket fra begrepet. Fra og med 2014, føres MVA-kompensasjon påløpt investeringsregnskapet på art 729 i investeringsregnskapet, og art 728 utgår. Denne endringen påvirker ikke verdien på variabelen.

Brutto investeringsutgifter totalt og på funksjon/tjenesteområde

Brutto investeringsutgifter viser (fylkes-)kommunens utgifter til investeringer i fast eiendom og anlegg. Begrepet kan si noe om prioritering av nybygg, større utviklingstiltak og andre investeringer, innen det enkelte tjenesteområdet og totalt.

Brutto investeringsutgifter totalt = kontoklasse 0 (investeringsregnskapet (fylkes-)kommuneregnskapet), alle tjenestefunksjonene (100..790), artene [(010..501) - 690] + kontoklasse 4 (investeringsregnskapet KF/FKF/IKS), alle tjenestefunksjonene (100..790), artene [(010..500) - (690, 901)].

Brutto investeringsutgifter på tjenesteområde/funksjon = kontoklasse 0 (investeringsregnskapet (fylkes-)kommuneregnskapet), funksjonene innen det enkelte tjenesteområdet, artene [(010..501) - 690] + kontoklasse 4 (investeringsregnskapet KF/FKF/IKS), funksjonene innen det enkelte tjenesteområdet, artene [(010..500) - (690, 901)].

For å vise prioritering av nybygging, større utviklingstiltak og andre investeringer brukes brutto investeringsutgifter pr. innbygger.

1C. Regnskapsbegreper i nøkkeltall for produktivitet

Produktivitetsindikatorene skal si noe om hva det koster å produsere en enhet av tjenesten.

Produktiviteten kan sies å være høy dersom ressursbruken er lav i forhold til produksjonen.

Når produksjonen blir målt ved antall mottakere blir det imidlertid ikke tatt hensyn til variasjoner i kvaliteten på tjenestene som brukerne mottar. Det blir heller ikke tatt hensyn til variasjoner i brukernes behov eller pleietyngde. Det kan derfor være flere tolkninger av hvorfor en kommune har høye utgifter per mottaker:

- Produktiviteten er lav, dvs. at man får lite produksjon igjen i forhold til pengebruken
- Kvaliteten er høy, dvs. at brukerne mottar relativt gode tjenester
- Enhetskostnadene er høye, dvs. at det er relativt dyrt å produsere tjenester i den kommunen vi ser på, for eksempel pga. smådriftsulemper, lange reiseavstander eller et høyt lønnsnivå som skyldes mangel på arbeidskraft.
  - Eksempel: Kostnadene per mottaker kan bli høye i kommuner som har brukere med relativt høy pleietyngde/behov. I dette tilfellet kan høye utgifter per mottaker ikke tolkes som et uttrykk for lav produktivitet.

Korrigerte brutto driftsutgifter totalt og på funksjon/tjenesteområde

Korrigerte brutto driftsutgifter omfatter driftsutgiftene ved kommunens *egen* tjenesteproduksjon pluss MVA-utgift og avskrivninger. Det korrigeres for dobbeltføringer og kompensasjon for merverdiavgift påløpt i driftsregnskapet. Tjenester som andre (private, andre kommuner/fylkeskommuner/staten) produserer på vegne av (fylkes-)kommunen inngår ikke i definisjonen.

NB! Det er ikke justert for art 710 Sykelønnsrefusjon ved beregningen av totale korrigerte brutto driftsutgifter som brukes i de finansielle nøkkeltallene. Der hvor begrepet brukes på funksjon/tjenesteområde er art 710 Sykelønnsrefusjon trukket fra.

Korrigerte brutto driftsutgifter totalt = kontoklasse 1 og 3, alle funksjonene (100..899), artene [((010..285)+ 429,590)- (690,729)].

Korrigerte brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde = kontoklasse 1 og 3, funksjonene som gjelder det enkelte tjenesteområdet, artene [(010..285) + 429 +590 - (690,710,729)].

For å vise kommunenes produktivitet/enhetskostnader for den aktuelle tjenesten er det i nøkkeltallene gjennomgående benyttet korrigerte brutto driftsutgifter pr. kommunal bruker eller produsert enhet.

MVA-kompensasjonsordningen som ble innført i 2004 innebar en reduksjon i nivået på korrigerte brutto driftsutgifter i forhold til 2003, alt annet likt. Reduksjonen er knyttet til at det korrigeres for art 729 Kompensasjon for merverdiavgift, for MVA påløpt i driftsregnskapet.

Brutto driftsutgifter totalt og på funksjon/tjenesteområde

Brutto driftsutgifter viser de samlede driftsutgiftene inkludert avskrivninger korrigert for dobbeltføringer som fordelte utgifter. Brutto driftsutgifter brukes på to måter:

- 1) Som totale brutto driftsutgifter for kommunen/fylkeskommunen
- 2) I stedet for korrigerte brutto driftsutgifter på de enkelte tjenesteområdene.

Definisjonene på de to bruksområdene er forskjellige:

Def. 1) Brutto driftsutgifter totalt = kontoklasse 1 (driftsregnskapet (fylkes-kommuner)), alle funksjonene (100..899), artene [(010..480) + 590 - 690] + kontoklasse 3 (driftsregnskapet (KF/FKF/IKS), alle funksjonene (100..899), artene [(010..370, 400..470) + 590 - (690, 775, 780, 880, 895)] .

For brutto driftsutgifter totalt medførte ikke MVA-kompensasjonsordningen som ble innført i 2004 noen endring i tallene.

Def.2) Brutto driftsutgifter på tjenesteområde/funksjon = kontoklasse 1 (driftsregnskapet (fylkes-kommuner)), funksjonene innen det enkelte tjenesteområdet, artene [(010..480) + 590 - (690, 710, 729)] + kontoklasse 3 (driftsregnskapet (KF/FKF/IKS), funksjonene innen det enkelte tjenesteområdet, artene [(010..370, 400..470) + 590 - (690, 710, 729, 775, 780, 880, 895)] .

MVA-kompensasjonsordningen som ble innført i 2004 innebar en reduksjon i nivået på brutto driftsutgifter på tjenesteområde/funksjon i forhold til 2003, alt annet likt. Reduksjonen er knyttet til at det korrigeres for art 729 Kompensasjon for merverdiavgift, for MVA påløpt i driftsregnskapet.

Summen av brutto driftsutgifter på tjenesteområder, def. 2, skal ikke stemme overens med totale brutto driftsutgifter, def. 1. Dette fordi artene 710 Sykelønnsrefusjon og 729 Kompensasjon for merverdiavgift trekkes fra på tjenesteområdene, men ikke i totale brutto driftsutgifter. Finansfunksjonene i 800-serien (for fylkeskommune og kommune) inngår ikke i noen av de definerte tjenesteområdene, men i totale brutto driftsutgifter.

Brutto driftsutgifter pr. kommunal bruker eller produsert enhet benyttes for flere nøkkeltallsområder i stedet for korrigerte brutto driftsutgifter for å vise produktivitet/enhetskostnader. Dette gjøres på områder der kommunene i stor grad kjøper tjenester i stedet for selv å produsere dem. Brutto driftsutgifter pr. innbygger i målgruppa for den aktuelle tjenesten benyttes for områder der vi mangler statistikk for tjenesteproduksjonen.

Lønnsutgifter totalt og på funksjon/tjenesteområde

Lønnsutgifter omfatter lønn og sosiale utgifter korrigert for sykelønnsrefusjon.

Lønnsutgifter totalt =kontoklasse 1 og 3, alle funksjoner (100..899), artene [(010..099)–710].

Lønnsutgifter på funksjon/tjenesteområde = kontoklasse 1 og 3, funksjonene som gjelder det enkelte tjenesteområdet, artene [(010..099)–710].

Lønnsutgifter vil indikere arbeidsproduktiviteten målt ved lønnsutgiftene pr. bruker eller pr. enhet for den aktuelle tjenesten (alternativt pr. innbygger der det mangler statistikk for tjenesteproduksjonen).

1D. Regnskapsbegreper brukt i finansielle nøkkeltall og grunnlagsdata

Akkumulert regnskapsmessig resultat

Akkumulert regnskapsmessig resultat viser differansen mellom regnskapsmessig merforbruk og regnskapsmessig mindreforbruk i driftsregnskapet.

Akkumulert regnskapsmessig resultat = regnskapsmessig merforbruk - regnskapsmessig

mindreforbruk.

Regnskapsmessig merforbruk = kontoklasse 2 og 5, kapittel 5900, alle sektorer (000..900)

Regnskapsmessig mindreforbruk = kontoklasse 2 og 5, kapittel 5950, alle sektorer (000..900)

Akkumulert resultat i investeringsregnskapet

Akkumulert resultat i investeringsregnskapet viser differansen mellom udekket og udisponert resultat.

Akkumulert resultat i investeringsregnskapet = udekket i investeringsregnskapet - udisponert i investeringsregnskapet.

Udekket i investeringsregnskapet, konsern = kontoklasse 2 og 5, kapittel 5970, alle sektorer (000..900)

Udisponert i investeringsregnskapet, konsern = kontoklasse 2 og 5, kapittel 5960, alle sektorer (000..900)

Andre driftsinntekter

Som andre driftsinntekter regnes refusjon fra staten, inkl. sykelønnsrefusjoner, samt refusjoner og overføringer fra fylkeskommuner, kommuner og andre (private), i tillegg til andre direkte og indirekte skatter.

Definisjon 2001..2013:

Andre driftsinntekter = kontoklasse 1, alle funksjonene (100..899), artene $(((700..780) + ((830..850) + (874..895)))$) og kontoklasse 3, alle funksjonene (100..899), artene $(((700..770) + ((830..850) + (874,875,877, 890) + (375,380,475,480)))$) minus kontoklasse 1 og 3, funksjon 800, artene 874,875, 877, minus kontoklasse 1 og 3, funksjon 320, art 890.

Definisjon fra og med 2014:

Andre driftsinntekter = kontoklasse 1, funksjonene (100..320,325..710,715..899), artene $(((700..780) + ((830..850) + (874..895)))$) og kontoklasse 3, funksjonene (100..320,325..710,715..899), artene $(((700..770) + ((830..850) + (874,875,877, 890) + (375,380,475,480)))$) minus kontoklasse 1 og 3, funksjon 800, artene (874,875, 877).

Variabelen har endret definisjon fra og med 2014 ved at brutto inntekter fra konsesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg (funksjon 321 kommuner og funksjon 711 fylkeskommuner) er skilt ut i egen variabel.

Fra og med regnskapsåret 2014 føres MVA-kompensasjon for investeringer i investeringsregnskapet og ikke i driftsregnskapet, slik det ble i perioden 2004..2013. Dette medfører en økning i variabelverdien mellom 2003 og 2004, og så en reduksjon i variabelverdien mellom 2013 og 2014, alt annet likt.

Andre statlige tilskudd til driftsformål

Andre statlige tilskudd til driftsformål = kontoklasse 1 og 3, alle funksjoner (100..899), art 810.

Arbeidskapital ekskl. premieavvik

Arbeidskapital ex. premieavvik defineres som differansen mellom omløpsmidler ex. premieavvik og kortsiktig gjeld ex. premieavvik, og er et uttrykk for (fylkes-)kommunens likviditet. Med likviditet menes evne til å betale forpliktelsene etter hvert som de forfaller. Premieavviket ertatt ut av definisjonen for å gi et bedre uttrykk for likviditeten.

Omløpsmidler ex. premieavvik er kontoklasse 2, kapitlene (10,11,12,13,15,18), alle sektorer + kontoklasse 5, kapittel (10,11,12,13,15,17,18) alle sektorer + kapitlene (10,13,18), alle sektorer i lånefond.

Kortsiktig gjeld ex. premieavvik er kontoklasse 2, kapittel (31,32,34), alle sektorer + kontoklasse 5, kapitlene (31,32,34), alle sektorer + kapittel 32, alle sektorer i lånefond.

NB! Definisjonen ble endret til publiseringen 17. mars 2014 for årene 2012 og fremover, på grunn av at

lånefondsbalansene inngår fra og med denne publiseringen.

Avdrag (netto)

Begrepet viser avdragsutgiftene knyttet til tilbakebetalingen av eksterne lån minus mottatte avdrag på utlån. Begrepet tar kun hensyn til transaksjoner i driftsregnskapet.

Avdrag (netto) = kontoklasse 1 og 3, alle funksjoner (100..899), artene [(920,921)-(510,511)]

Beregningsgrunnlag for rentekompensasjonsordningene

Begrepet viser beregningsgrunnlaget for rentekompensasjonsordningene.

Kommunene får rentekompensasjon fra Husbanken til investeringer i skolebygg, kirkebygg og helse- og omsorgsbygg. Fylkeskommunene får rentekompensasjon fra Husbanken til investeringer i skolebygg, og fra Samferdselsdepartementet (Statens vegvesen) til investeringer i fylkesveier.

Dette beregningsgrunnlaget inngår i utregningen av variabler for renteeksponert- og rentebærende gjeld.

Brutto driftsinntekter totalt og på tjenesteområde/funksjon

Brutto driftsinntekter omfatter fylkes-(kommunens) samlede driftsinntekter, og omfatter således alt av statlige overføringer som f.eks. rammetilskudd og andre driftstilskudd og overføringer, alle driftsinntekter fra innbyggerne og næringslivet, som f.eks. skatteinntekter og salgs- og leieinntekter, og alle driftsinntekter fra andre kommuner, fylkeskommuner og særbedrifter. Begrepet er korrigert for dobbeltføringer som fordelte utgifter og interne overføringer, da disse blåser opp regnskapet.

Finansinntekter, som f.eks. renteinntekter og utbytte fra selskaper omfattes ikke av definisjonen.

Brutto driftsinntekter totalt = kontoklasse 1, alle funksjonene (100..899), artene [(600..895)- (690,780)] og kontoklasse 3, alle funksjoner (100..899), artene [((600..895)- (775,780,880,895,690) + (375,380,475,480)].

Brutto driftsinntekter på tjenesteområde/funksjon = kontoklasse 1, funksjonene som gjelder det enkelte tjenesteområdet, artene [(600..895)- (690)] og kontoklasse 3, funksjonene som gjelder det enkelte tjenesteområdet, artene [((600..895)- (775,780,880,895,690) + (375,380,475,480)].

For brutto driftsinntekter på **tjenesteområde/funksjon** innebar MVA-kompensasjonsordningen som ble innført i 2004 en økning i nivået i forhold til 2003, alt annet likt. Fra og med regnskapsåret 2014 utgår MVA-kompensasjon påløpt i investeringsregnskapet fra beregningen. Dette gir en reduksjon i variabelverdien mellom 2013 og 2014, alt annet likt.

For brutto driftsinntekter **totalt** medfører MVA-kompensasjonsordningen som ble innført i 2004 ingen endring, da MVA-kompensasjonen motsvares av en tilsvarende reduksjon i rammetilskuddet. Men endringen fra og med regnskapsåret 2014 der MVA-kompensasjon påløpt i investeringsregnskapet utgår fra beregningen, gir en reduksjon i variabelverdien mellom 2013 og 2014, alt annet likt.

Brutto driftsresultat

Avskrivninger, som er et uttrykk for verdiforringelsen på (fylkes-)kommunale anleggsmidler, føres i driftsregnskapet, men blir eliminert før regnskapsmessig resultat fastsettes. I brutto driftsresultat gis imidlertid avskrivningene resultateffekt, og kan følgelig brukes for sammenligning med det resultatorienterte regnskapssystem, som primært brukes i privat næringsliv.

Brutto driftsresultat = brutto driftsinntekter - brutto driftsutgifter.

Brutto driftsinntekter = kontoklasse 1, alle funksjoner (100..899), artene [(600..895)- 690)] og kontoklasse 3, alle funksjoner (100..899), artene [(600..895) - (775,780,880,895,690) + (375,380,475,480)].

Brutto driftsutgifter = kontoklasse 1, alle funksjoner (100..899), artene $[(010..480) + 590 - (690)]$, og kontoklasse 3, alle funksjoner (100..899), artene $[(010..480) - (375,380,475,480) + 590 - 690 + (775,780, 880,895)]$.

Fra og med regnskapsåret 2014 utgår MVA-kompensasjon påløpt i investeringsregnskapet fra beregningen av Brutto driftsinntekter. Dette gir et brudd i tidsserien og medfører at variabelverdien vil bli lavere.

Brutto investeringsutgifter

Brutto investeringsutgifter viser investeringsutgifter korrigert for fordelte utgifter og internsalg.

Brutto investeringsutgifter totalt = kontoklasse 0, funksjonene (100..790), artene $[(010..501) - (690)]$, og kontoklasse 4, funksjonene (100..790), artene $[(010..500) - (375,380,475,480)] - (690, 775,780,880,895,901)$.

Brutto investeringsutgifter fordelt på tjenesteområde = kontoklasse 0, funksjonene som gjelder det enkelte tjenesteområdet, artene $[(010..501) - (690)]$ og kontoklasse 4, funksjonene som gjelder det enkelte tjenesteområdet, artene $[(010..500) - (375,380,475,480)] - (690,775,780, 880, 895,901)$.

Brutto driftsutgifter

Brutto driftsutgifter viser de samlede driftsutgiftene inkludert avskrivninger korrigert for dobbeltføringer som skyldes viderefordeling av utgifter/internkjøp mv.

Brutto driftsutgifter brukes på to måter:

- 1) Som totale brutto driftsutgifter for kommunen/fylkeskommunen.
- 2) Som brutto driftsutgifter fordelt på de enkelte tjenesteområdene.

Definisjonene på de to bruksområdene er forskjellige:

Def. 1) Brutto driftsutgifter totalt = kontoklasse 1, alle funksjoner (100..899), artene $[(010..480) + 590 - (690)]$, og kontoklasse 3, alle funksjoner (100..899), artene $[(010..480) - (375,380,475,480) + 590 - 690 + (775,780,880,895)]$.

For brutto driftsutgifter totalt medførte ikke MVA-kompensasjonsordningen som ble innført i 2004 noen endring i tallene.

Def.2) Brutto driftsutgifter på tjenesteområde/funksjon = kontoklasse 1, funksjonene som gjelder det enkelte tjenesteområdet, artene $[(010..480) + 590 - (690,710,729)]$ og kontoklasse 3, funksjonene som gjelder det enkelte tjenesteområdet, artene $[(010..480) - (375,380,475,480) + 590 - (690,710,729) + (775,780,880,895)]$.

MVA-kompensasjonsordningen som ble innført i 2004 innebar en reduksjon i nivået på brutto driftsutgifter på tjenesteområde/funksjon i forhold til 2003, alt annet likt. Reduksjonen er knyttet til at det korrigeres for art 729 Kompensasjon for merverdiavgift, for MVA påløpt i driftsregnskapet.

Summen av brutto driftsutgifter på tjenesteområder, def. 2, skal ikke stemme overens med totale brutto driftsutgifter, def. 1. Dette fordi artene 710 (sykelønsrefusjon) og 729 (Kompensasjon for merverdiavgift, for MVA påløpt i driftsregnskapet) trekkes fra på tjenesteområdene, men ikke i totale brutto driftsutgifter. Finansfunksjonene i 800-serien (for fylkeskommune og kommune) inngår ikke i noen av de definerte tjenesteområdene, men inngår i totale brutto driftsutgifter.

Derivater (OM)

Derivater (OM) viser verdien av (fylkes-)kommunens derivater som er omløpsmidler.

Derivater (OM) er kontoklasse 2 og 5, kapittel 15, alle sektorer.

Derivater (KG)

Derivater (KG) viser verdien av (fylkes-)kommunens derivater som er kortsiktig gjeld.

Derivater (KG), konsern er kontoklasse 2 og 5, kapittel 34, alle sektorer.

Disposisjonsfond

Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering både i drifts- og investeringsregnskapet.

Disposisjonsfond = kontoklasse 2 og 5, kapittel 56, alle sektorer (000..999).

Eiendomsskatt

Eiendomsskatt forekommer kun i kommuneregnskapet. Konsernberegningen er derfor den samme som den ordinære kommuneberegningen.

Eiendomsskatt "annen eiendom" = kontoklasse 1, funksjon 800, art 874

Eiendomsskatt "boliger og fritidseiendommer" = kontoklasse 1, funksjon 800, art 875

Finansieringskilder for investeringene

Sammenstillingen viser hvilke kilder som kan ligge til grunn for finansieringen av regnskapsårets investeringer (brutto investeringsutgifter) og hvilket investeringsnivå finansieringskildene til sammen muliggjør.

De aktuelle finansieringskildene er:

- Overføringer fra driftsregnskapet. Viser hvor stor andel av regnskapsårets investeringer som kan finansieres ved hjelp av overføringer fra driftsregnskapet.

Overføring fra driftsregnskapet = kontoklasse 0 og 4, alle funksjoner (100..899), art 970

Tilskudd, refusjoner, salgsinntekter mv. som er ført i investeringsregnskapet. Kan benyttes til investeringer eller reinvesteringer. Primærsalgsinntektene er salg av anleggsmidler og fast eiendom.

Tilskudd, refusjoner, salgsinntekter mv. = kontoklasse 0, alle funksjonene, artene [(600..905) - (690)] - kontoklasse 0, funksjonene (800..899), artene [(010..501) + (690)] + kontoklasse 4, alle funksjonene, artene [(600..670, 700..770, 800..877,890,900,905) + (375,380,475,480,501)] - kontoklasse 4, funksjonene (800..899), artene [(010..370, 400..470, 490..500) - (775,780,880,895,901) + (690)]

MVA-kompensasjonen påløpt i investeringsregnskapet inngår i beregningen av Tilskudd, refusjoner, salgsinntekter mv. f.o.m. 2014. Det vil gi høyere variabelverdi enn tidligere, alt annet likt.

- Diverse intern finansiering. Omfatter avsetninger til og bruk av forskjellige investeringsfond samt årets og tidligere års udekket/udisponert "resultat" i investeringsregnskapet

Diverse intern finansiering = kontoklassene 0 og 4, alle funksjoner, artene [(930..960, 980)+(530..560, 580)].

- Bruk av lån (netto). Viser (fylkes-)kommunens bruk av lån, inkl. mottatte avdrag på utlån og salg av aksjer og andeler, fratrukket avdragsutgifter, utlån og kjøp av aksjer og andeler.

-

Bruk av lån (netto) = kontoklasse 0 og 4, alle funksjoner, artene [(910,911,920,921,929) - (510,511,520,521,529)].

Frie inntekter

Med frie inntekter menes inntekter som (fylkes-)kommunene kan disponere uten andre bindinger enn gjeldende lover og forskrifter. Skatt på inntekt og formue (inkludert naturressursskatt) og rammetilskudd fra staten defineres som frie inntekter. "Frie inntekter" forekommer kun i (fylkes-)kommuneregnskapet.

Skatt på inntekt og formue = kontoklasse 1, funksjoner 800, artene 870,877.

Statlige rammetilskudd = kontoklasse 1, funksjon 840, art 800.

Korrigerede brutto driftsutgifter totalt og på funksjon/tjenesteområde

Korrigerede brutto driftsutgifter omfatter driftsutgiftene ved (fylkes-)kommunens *egen* tjenesteproduksjon pluss MVA-utgift og avskrivninger minus dobbeltføringer i de kommunale regnskaper som skyldes viderefordeling av utgifter, ført på art 690 Fordelte utgifter. Det korrigeres for art 729 Kompensasjon for merverdiavgift, for MVA påløpt i driftsregnskapet.

NB! Det er ikke justert for art 710 Sykelønnsrefusjon ved beregningen av kommunens samlede driftsutgifter som brukes i de finansielle nøkkeltallene. På funksjon/tjenesteområde korrigeres for art 710 Sykelønnsrefusjon

Korrigerede brutto driftsutgifter totalt = kontoklasse 1 og 3, alle funksjoner (100..899), artene [((010..285)+ 429,590- (690,729)].

Korrigerede brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde = kontoklasse 1 og 3, alle funksjoner (100..899), artene [((010..285)+ 429,590- (690, 710, 729)].

Langsiktig gjeld

Begrepet viser langsiktig gjeldsbelastning. Pensjonsforpliktelser inngår. Lån beregnet for viderefremføring til andre instanser/innbyggere, såkalte formidlingsutlån, inngår også.

Langsiktig gjeld = kontoklasse 2, kapittel (40.45), alle sektorer (000..999) + kontoklasse 5, kapittel (40.46), alle sektorer (000..999) + kapittel (41,42,43,45), alle sektorer (000..999) i lånefond.

NB! For årene frem til og med 2011 kan (fylkes-)kommuner hvor (fylkes-)kommunale foretak (KF/FKF) og interkommunale selskaper (IKS) har langsiktig gjeld til egen (fylkes-)kommune komme ut med for høye tall, da det ikke er korrigeret for gjeld mellom (fylkes-)kommune og foretak/selskap.

Langsiktig gjeld skal inneholde pensjonsforpliktelser. Førings av pensjoner var ikke konsistent for alle kommuner i 2003. Dette medfører at tall for langsiktig gjeld ikke er direkte sammenlignbare for alle kommuner for dette året.

Likviditet som ikke er lånefinansiert

Begrepet viser likvide midler som ikke er lånefinansiert.

Likviditet som ikke er lånefinansiert = kasse og bankinnskudd + sertifikater + obligasjoner + derivater – kassekredittlån – ubrukte lånemidler

Kasse og bankinnskudd = kontoklasse 2 og 5, kapittel 10, alle sektorer + kapittel 10 i lånefond

Sertifikater = kontoklasse 2 og 5, kapittel 12, alle sektorer

Obligasjoner = kontoklasse 2 og 5, kapittel 11, alle sektorer

Derivater = kontoklasse 2 og 5, kapittel 15, alle sektorer + kapittel 15 i lånefond

Kassekredittlån = kontoklasse 2 og 5, kapittel 31, alle sektorer

Ubrukte lånemidler = kontoklasse 2 og 5, kapittel 9100, alle sektorer.

Begrepet inngår i utregningen av renteeksponert gjeld.

Lønnsutgifter

Lønnsutgifter omfatter lønn og sosiale utgifter korrigeret for sykelønnsrefusjon.

Lønnsutgifter totalt = kontoklasse 1 og 3, alle funksjoner (100..899), artene [(010..099) – 710].

Lønnsutgifter fordelt på tjenesteområde = kontoklasse 1 og 3, funksjonene som gjelder det enkelte tjenesteområdet, artene [(010..099) – 710].

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat beregnes ut fra brutto driftsresultat, men tar i tillegg hensyn til resultatet av eksterne finansieringstransaksjoner, dvs. netto renter og netto tap/gevinst på finansielle instrumenter, netto avdrag samt kommunale utlån, utbytter og eieruttak. I tillegg er det korrigert for avskrivninger slik at disse ikke gir resultateffekt. Netto driftsresultat kan enten brukes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk.

Netto driftsresultat = brutto driftsresultat + resultat eksterne finansieringstransaksjoner + motpost avskrivninger

Brutto driftsresultat = kontoklasse 1 og 3, alle funksjoner (100..899), artene [((600..895)-690) - (((010..480) + 590) - 690)].

Resultat eksterne finansieringstransaksjoner = kontoklasse 1 og 3, alle funksjoner (100..899), artene [(900,901,905,909,920,921) - (500,501,509,510,511,520,521)].

Motpost avskrivninger = kontoklasse 1 og 3, funksjon 860, art 990.

Fra og med regnskapsåret 2014 utgår MVA-kompensasjon påløpt i investeringsregnskapet fra beregningen av Brutto driftsinntekter. Dette gir et brudd i tidsserien og medfører at variabelverdien vil bli lavere, både for brutto- og netto driftsresultat.

Netto driftsutgifter

Netto driftsutgifter viser driftsutgiftene inkludert avskrivninger etter at driftsinntektene, som bl.a. inneholder øremerkede tilskudd fra staten og andre direkte inntekter, er trukket fra. De resterende utgiftene må dekkes av de frie inntektene som skatteinntekter, rammeoverføringer fra staten mv.

Netto driftsutgifter totalt = kontoklasse 1 og 3, alle tjenestefunksjoner (100..790), artene (010..480) + 590 - (600..780,800..895).

Netto driftsutgifter fordelt på tjenesteområde = kontoklasse 1 og 3, funksjonene som gjelder det enkelte tjenesteområdet, artene (010..480) + 590 - (600..780,800..895).

MVA-kompensasjonsordningen som ble innført i 2004 innebar en reduksjon i nivået på netto driftsutgifter i forhold til 2003, alt annet likt. Reduksjonen er knyttet til at art 729 Kompensasjon for merverdiavgift påløpt i driftsregnskapet inngår på inntektssiden.

I perioden 2004..2013 ble MVA-kompensasjon påløpt i investeringsregnskapet (art 728) regnskapsført i driftsregnskapet. For at netto driftsutgifter skulle beholde sin verdi som prioriteringsmål ble denne MVA-kompensasjonen trukket fra begrepet. Fra og med 2014, føres MVA-kompensasjon påløpt investeringsregnskapet på art 729 i investeringsregnskapet, og art 728 utgår. Denne endringen påvirker ikke verdien på variabelen.

Netto finans(utgift)

Begrepet omfatter netto renter og netto tap/gevinst på finansielle instrumenter som er klassifisert som omløpsmidler. Begrepet erstatter det tidligere begrepet netto renter, hvor netto tap/gevinst på finansielle instrumenter inngikk som en integrert del.

Netto finans(utgift)= netto renter + netto tap/gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler).

Netto renter = kontoklasse 1 og 3, alle funksjoner (100..899), artene ((900..905)-(500,501)).

Netto tap/gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler) = kontoklasse 1 og 3, alle funksjoner (100..899), artene (909-509).

Netto finans(utgift) og avdrag

Netto finans(utgift) og avdrag viser driftsinntekter som er bundet opp til tilbakebetaling av lån. Rente- og avdragsbelastningen vil avhenge av valgt finansieringsstrategi, f.eks. andelen fremmedkapital, nedbetalingstiden o.l. Dette regnskapsbegrepet tar bare hensyn til transaksjoner i driftsregnskapet.

Netto finans(utgift) og avdrag = Netto renter + tap/gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler) + avdrag (netto).

Netto finans(utgift) = kontoklasse 1 og 3, alle funksjoner (100..899), artene [(900,901,905,909)-(500,501,509)].

Avdrag (netto) = kontoklasse 1 og 3, alle funksjoner (100..899), artene [(920,921) – (510,511)].

Netto lånegjeld

Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. I langsiktig gjeld i denne sammenhengen inngår ikke pensjonsforpliktelser. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlige lån.

Langsiktig gjeld eks. pensjonsforpliktelser = kontoklasse 2, kapittel (41..45), alle sektorer (000..999) + kontoklasse 5, kapittel (41..46), alle sektorer (000..999) + kapittel (41,42,43,45), alle sektorer (000..999) i lånefond.

Totale utlån = kontoklasse 2, kapittel 22, alle sektorer (000..999) + kontoklasse 5, kapittel 22, alle sektorer (000..999) + kapittel 22, alle sektorer (000..999) i lånefond.

Ubrukte lånemidler = kontoklasse 2 og 5, kapittel 9100, alle sektorer (000..999).

Netto renteesponering, kommune

Begrepet gir en indikasjon på hvor mye av kommunens renteesponerte gjeld som er igjen etter at rentebærende likviditet er trukket fra. Dette gir uttrykk for hvilket beløp som netto vil være utsatt for endringer i rentenivået (før det tas hensyn til eventuelle rentebindinger). Variabelen gir således en indikasjon på hvor sårbar kommunen vil være for en endring i rentenivået.

Netto renteesponering = netto lånegjeld - bokført verdi på VAR-investeringene - rentekompensasjon for investeringer i skole- og kirkeprosjekter samt omsorgsbygg og sykehjem - kommunens likviditet som ikke er lånefinansiert.

Netto lånegjeld = langsiktig gjeld, konsern (eks. pensjonsforpliktelser) - totale utlån - ubrukte lånemidler

Langsiktig gjeld (eks. pensjonsforpliktelser) = kontoklasse 2, kapittel (41..45), alle sektorer + kontoklasse 5, kapittel (41..46), alle sektorer + kapitlene (41,42,43,45), alle sektorer i lånefond.

Totale utlån = kontoklasse 2, kapittel 22 + kontoklasse 5, kapittel 22, alle sektorer + kapittel 22, alle sektorer i lånefond.

Ubrukte lånemidler = kontoklasse 2 og 5, kapittel 9100, alle sektorer.

Bokført verdi på VAR-investeringene = Kalkulerte rentekostnader for hhv. vann, avløp og renovasjon, der summen er dividert med kalkylerenten. Beløpet viser dermed "hovedstolen"/bokført verdi på VAR-anleggene, der kalkulatoriske renter og avskrivninger vil bli dekket gjennom gebyrene fra innbyggerne.

Kalkylerente for 2013 og 2014 er 3-årige statsobligasjoner tillagt 1 prosentpoeng. Fra og med 2015 er det 5-årig swapprente tillagt 1/2 prosentpoeng.

Rentekompensasjon = hovedstolen/beregningsgrunnlaget som ligger til grunn for

rentekompensasjon som Husbanken utbetaler til kommunen for investeringer skole- og kirkeprosjekter samt omsorgsbygg og sykehjem

Likviditet som ikke er lånefinansiert = kasse og bankinnskudd + sertifikater + obligasjoner + derivater – kassekredittlån – ubrukte lånemidler

Kasse og bankinnskudd = kontoklasse 2 og 5, kapittel 10, alle sektorer + kapittel 10 i lånefond

Sertifikater = kontoklasse 2 og 5, kapittel 12, alle sektorer

Obligasjoner = kontoklasse 2 og 5, kapittel 11, alle sektorer

Derivater = kontoklasse 2 og 5, kapittel 15, alle sektorer + kapittel 15 i lånefond

Kassekredittlån = kontoklasse 2 og 5, kapittel 31, alle sektorer

Ubrukte lånemidler = kontoklasse 2 og 5, kapittel 9100, alle sektorer.

NB! Variabelen må ses som en indikasjon på hhv. hvor stor del av gjelden som kommunen må dekke renteutgiftene på selv og hvordan en renteendring vil slå ut på kommunens økonomi, gjort med utgangspunkt i innrapporterte regnskaper samt tall fra Husbanken og Vegvesenet på rentekompensasjonsordningene. Det kan likevel være noen momenter som gjør at variablene må tolkes med en viss varsomhet. Noen slike momenter kan f.eks. være:

- VAR-tjenester som er skilt ut i AS vil ikke inngå i konserntallene for langsiktig gjeld, men likevel bli trukket fra i renteeksponerte gjelden, og for disse kommunene vil variablene undervurdere den renteeksponerte gjelden/kommunens netto renteeksponering.
- Splittingen av IKS-ets gjeld på deltakerkommunene er gjort ut fra eierandel og samsvarer ikke nødvendigvis med hvordan IKS-ets selvkost er fordelt.
- Beregningene tar for seg aktiva og passiva som er rentebærende. Det er likevel ikke nødvendigvis fullt samsvar mellom de to sidene til enhver tid. Det vil kunne ta tid før tilskudd og betalingssetter blir justert i samsvar med endringer i rentenivået, og ulike poster kan knytte seg opp til ulike referanserenter for de ulike gebyrene og tilskuddene. Disse referanserentene vil nødvendigvis heller ikke være helt lik kommunens faktiske lånerente.
- Utlån som forskutteringer, ansvarlige lån osv. kan være rentefrie. I tillegg kan tjenester som ikke er tatt med her, være relevante å ta med for den enkelte kommune, f.eks. hvis renteutgiftene til utleieboliger som kommunen har lånefinansiert, dekkes gjennom husleien.
- Det er ikke tatt hensyn til rentebindinger.
- Det er ikke tatt hensyn til hvordan endringer i renten kan virke inn på forvaltningen av pensjonsmidlene, og i neste omgang pensjonspremiene og –kostnadene.

Netto renteeksponering, fylkeskommunen

Begrepet gir en indikasjon på hvor mye som er igjen av fylkeskommunens rentebærende gjeld etter at rentekompensasjon og rentebærende likviditet er trukket fra. Dette gir uttrykk for hvilket beløp som netto vil være utsatt for endringer i rentenivået (før det tas hensyn til eventuelle rentebindinger).

Variabelen gir således en indikasjon på hvor sårbar fylkeskommunen vil være for en endring i rentenivået.

Netto renteeksponering = netto lånegjeld - rentekompensasjon for investeringer i skole og fylkesveier - fylkeskommunens likviditet som ikke er lånefinansiert.

Netto lånegjeld = langsiktig gjeld (eks. pensjonsforpliktelse) - totale utlån - ubrukte lånemidler

Langsiktig gjeld (eks. pensjonsforpliktelse) = kontoklasse 2, kapittel (41..45), alle sektorer + kontoklasse 5, kapittel (41..46), alle sektorer + kapitlene (41,42,43,45), alle sektorer i lånefond.

Totale utlån = kontoklasse 2, kapittel 22 + kontoklasse 5, kapittel 22, alle sektorer + kapittel 22, alle sektorer i lånefond.

Ubrukte lånemidler = kontoklasse 2 og 5, kapittel 9100, alle sektorer.

Rentekompensasjon er hovedstolen/investeringsrammen for investeringer i skole og fylkesveier hvor staten

dekker renter (og ev. avdrag). Data er innhentet fra Husbanken (skole) og Samferdselsdepartementet (Statens vegvesen) for fylkesveier.

Likviditet som ikke er lånefinansiert = kasse og bankinnskudd + sertifikater + obligasjoner + derivater
– kassekredittlån – ubrukte lånemidler

Kasse og bankinnskudd = kontoklasse 2 og 5, kapittel 10, alle sektorer + kapittel 10 i lånefond

Sertifikater = kontoklasse 2 og 5, kapittel 12, alle sektorer

Obligasjoner = kontoklasse 2 og 5, kapittel 11, alle sektorer

Derivater = kontoklasse 2 og 5, kapittel 15, alle sektorer + kapittel 15 i lånefond

Kassekredittlån = kontoklasse 2 og 5, kapittel 31, alle sektorer

Ubrukte lånemidler = kontoklasse 2 og 5, kapittel 9100, alle sektorer.

NB! Variabelen må ses som en indikasjon på hhv. hvor stor del av gjelden som fylkeskommunen må dekke renteutgiftene på selv og hvordan en renteendring vil slå ut på fylkeskommunens økonomi, gjort med utgangspunkt i innrapporterte regnskaper samt tall fra Husbanken og Vegvesenet på rentekompensasjonsordningene. Det kan likevel være noen momenter som gjør at variablene må tolkes med en viss varsomhet. Noen slike momenter kan f.eks. være:

- Beregningene tar for seg aktiva og passiva som er rentebærende. Det er likevel ikke nødvendigvis fullt samsvar mellom de to sidene til enhver tid. Det vil kunne ta tid før tilskudd og betalingssetter blir justert i samsvar med endringer i rentenivået, og ulike poster kan knytte seg opptil ulike referanserenter for de ulike gebyrene og tilskuddene. Disse referanserentene vil nødvendigvis heller ikke være helt lik fylkeskonsernets faktiske lånerente.
- Det er ikke tatt hensyn til rentebindinger.
- Det er ikke tatt hensyn til hvordan endringer i renten kan virke inn på forvaltningen av pensjonsmidlene, og i neste omgang pensjonspremiene og –kostnadene.

Overskudd før lån og avsetninger

Overskudd før lån og avsetninger er brutto driftsresultat inkl. motpost avskrivninger fratrukket netto finans(utgift) og netto investeringsutgifter. Overskudd og avsetninger viser dermed (fylkes-)kommunens samlede inntekter fratrukket samlede utgifter, ekskl. låne- og avdragsutgifter. Sammensetningen av inntektene og utgiftene fra både drifts- og investeringsregnskapet, kan vise om det over tid vil bli en økning i nettogjelden i balanseregnskapet.

Overskudd før lån og avsetninger = brutto driftsresultat + motpost avskrivninger - netto finans(utgift) - netto investeringsutgifter

Brutto driftsresultat = kontoklasse 1 og 3, alle funksjoner (100..899), artene [((600..895)- (690) - (((010..480)+ 590)- 690)].

Motpost avskrivninger = kontoklasse 1 og 3, funksjon 860, art 990.

Netto finans(utgift) = kontoklasse 1 og 3, alle funksjoner (100..899), artene [(900,901,905,909) - (500,501,509)].

Netto investeringsutgifter er Brutto investeringsutgifter = kontoklasse 0, alle tjenestefunksjonene (100..790), artene [(010..501) - (690)] og kontoklasse 4, alle tjenestefunksjonene (100..790), artene [(010..500) - 690 + (775,780,880,895,901) - (375,380,475,480)] minus

Tilskudd, refusjoner, salgsinntekter mv. = kontoklasse 0, alle funksjonene, artene [(600..905) - (690)] - kontoklasse 0, funksjonene (800..899), artene [(010..501) + (690)] + kontoklasse 4, alle funksjonene, artene [(600..670, 700..770, 800..877,890,900,905) + (375,380,475,480,501)] - kontoklasse 4, funksjonene (800..899), artene [(010..370, 400..470, 490..500) - (775,780,880,895,901) + (690)]

Fra og med regnskapsåret 2014 endres regnskapsreglene slik at momskompensasjon for investeringer føres i investeringsregnskapet mot tidligere i driftsregnskapet. Isolert sett skal ikke denne endringen føre til noen endring i variabelverdien.

Renteeksponert gjeld

Begrepet gir en indikasjon på den delen av kommunens langsiktig gjeld hvor renteutgiftene må dekkes av kommunen selv. Renter på øvrig gjeld dekkes av innbyggerne gjennom gebyrer på vann, avløp og renovasjon (selvkosttjenester) og av staten gjennom rentekompensasjonsordningene..

Renteeksponert gjeld, kommune = netto lånegjeld – bokført verdi på VAR-investeringene - rentekompensasjon for investeringer skole- og kirkeprosjekter samt omsorgsbygg og sykehjem..

Netto lånegjeld = langsiktig gjeld (eks. pensjonsforpliktelser) - totale utlån - ubrukte lånemidler

Langsiktig gjeld (eks. pensjonsforpliktelser) = kontoklasse 2, kapittel (41..45), alle sektorer + kontoklasse 5, kapittel (41..46), alle sektorer + kapitlene (41,42,43,45), alle sektorer i lånefond.

Totale utlån = kontoklasse 2, kapittel 22 + kontoklasse 5, kapittel 22, alle sektorer + kapittel 22, alle sektorer i lånefond.

Ubrukte lånemidler = kontoklasse 2 og 5, kapittel 9100, alle sektorer.

Bokført verdi på VAR-investeringene = Kalkulerte rentekostnader fra KOSTRA-skjema 23 Selvkost for hhv. vann, avløp og renovasjon, der summen er dividert med kalkylerenten. Beløpet viser dermed «hovedstolen»/bokført verdi på VAR-anleggene, der kalkulatoriske renter og avskrivninger vil bli dekket gjennom gebyrene fra innbyggerne.

Kalkylerente for 2013 og 2014 er 3-årige statsobligasjoner tillagt 1 prosentpoeng. Fra og med 2015 er det 5-årig swaprente tillagt 1/2 prosentpoeng.

Rentekompensasjon = hovedstolen/beregningsgrunnlaget som ligger til grunn for rentekompensasjon som Husbanken utbetaler til kommunen for investeringer skole- og kirkeprosjekter samt omsorgsbygg og sykehjem.

NB! Variabelen må ses som en indikasjon på hhv. hvor stor del av gjelden som kommunen må dekke renteutgiftene på selv, og hvordan en renteendring vil slå ut på kommunens økonomi, gjort med utgangspunkt i innrapporterte regnskaper samt tall fra Husbanken og Vegvesenet på rentekompensasjonsordningene. Det kan likevel være noen momenter som gjør at variablene må tolkes med en viss varsomhet. Noen slike momenter kan f.eks. være:

- VAR-tjenester som er skilt ut i AS vil ikke inngå i konserntallene for langsiktig gjeld, men likevel bli trukket fra i renteeksponerte gjelden, og for disse kommunene vil variablene undervurdere den renteeksponerte gjelden/kommunens netto renteeksponering.
- Splittingen av IKS-ets gjeld på deltakerkommunene er gjort ut fra eierandel og samsvarer ikke nødvendigvis med hvordan IKS-ets selvkost er fordelt.
- Beregningene tar for seg aktiva og passiva som er rentebærende. Det er likevel ikke nødvendigvis fullt samsvar mellom de to sidene til enhver tid. Det vil kunne ta tid før tilskudd og betalingssetter blir justert i samsvar med endringer i rentenivået, og ulike poster kan knytte seg opp til ulike referanserenter for de ulike gebyrene og tilskuddene. Disse referanserentene vil nødvendigvis heller ikke være helt lik kommunekonsernets faktiske lånerente.
- Utlån som forskutteringer, ansvarlige lån osv. kan være rentefrie. I tillegg kan tjenester som ikke er tatt med her, være relevante å ta med for den enkelte kommune, f.eks. hvis renteutgiftene til utleieboliger som kommunen har lånefinansiert, dekkes gjennom husleien.
- Det er ikke tatt hensyn til rentebindinger.

Det er ikke tatt hensyn til hvordan endringer i renten kan virke inn på forvaltningen av

pensjonsmidlene, og i neste omgang pensjonspremiene og –kostnadene.

Renteeksponert gjeld, fylkeskommune

Begrepet gir en indikasjon på den delen av fylkeskommunens langsiktig gjeld hvor renteutgiftene må dekkes av fylkeskommunen selv. Renter på øvrig gjeld dekkes av staten gjennom rentekompensasjonsordningene.

Renteeksponert gjeld, fylkeskommune = netto lånegjeld - rentekompensasjon for investeringer i skole og fylkesveier.

Netto lånegjeld = langsiktig gjeld, konsern (eks. pensjonsforpliktelser) - totale utlån - ubrukte lånemidler

Langsiktig gjeld (eks. pensjonsforpliktelser) = kontoklasse 2, kapittel (41..45), alle sektorer + kontoklasse 5, kapittel (41..46), alle sektorer + kapitlene (41,42,43,45), alle sektorer i lånefond.

Totale utlån = kontoklasse 2, kapittel 22 + kontoklasse 5, kapittel 22, alle sektorer + kapittel 22, alle sektorer i lånefond.

Ubrukte lånemidler = kontoklasse 2 og 5, kapittel 9100, alle sektorer.

Rentekompensasjon er hovedstolen/beregningsgrunnlaget som ligger til grunn for rentekompensasjonen som Husbanken og Samferdselsdepartementet (Statens vegvesen) betaler ut til fylkeskonsernene for investeringer i skole og fylkesveier.

NB! Variabelen må ses på som en indikasjon på hhv. hvor stor del av gjelden som fylkeskonsernet må dekke renteutgiftene på selv og hvordan en renteendring vil slå ut på fylkeskonsernets økonomi, gjort med utgangspunkt i innrapporterte regnskaper samt tall fra Husbanken og Vegvesenet på rentekompensasjonsordningene. Det kan likevel være noen momenter som gjør at variablene må tolkes med en viss varsomhet. Noen slike momenter kan f.eks. være:

- Beregningene tar for seg aktiva og passiva som er rentebærende. Det er likevel ikke nødvendigvis fullt samsvar mellom de to sidene til enhver tid. Det vil kunne ta tid før tilskudd og betalingssatser blir justert i samsvar med endringer i rentenivået, og ulike poster kan knytte seg opp til ulike referanserenter for de ulike gebyrene og tilskuddene. Disse referanserentene vil nødvendigvis heller ikke være helt lik fylkeskonsernets faktiske lånerente.
- Det er ikke tatt hensyn til rentebindinger.
- Det er ikke tatt hensyn til hvordan endringer i renten kan virke inn på forvaltningen av pensjonsmidlene, og i neste omgang pensjonspremiene og –kostnadene.

Renter (netto)

Netto renter viser rentebelastningen på eksterne lån. Begrepet tar kun hensyn til rentene som føres i driftsregnskapet. Tap/gevinst på finansielle instrumenter er f.o.m regnskapsåret 2009 skilt ut fra renteutgifter/-inntekter.

Renter (netto) = kontoklasse 1 og 3, alle funksjoner (100..899), artene [(900,901,905) – (500,501)].

Salgs- og leieinntekter i driftsregnskapet

Begrepet omfatter salgs- og leieinntekter, herunder gebyrer.

Definisjon 2001..2013:

Salgs- og leieinntekter i driftsregnskapet = kontoklasse 1 og 3, alle funksjoner (100..899), artene (600..670)

Definisjon fra og med 2014:

Begrepet har endret definisjon fra og med regnskapsåret 2014 ved at brutto inntekter fra konsesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg er tatt ut i egen variabel (funksjon 321 kommune og funksjon 711 fylkeskommune):

Salgs- og leieinntekter i driftsregnskapet = kontoklasse 1 og 3, funksjonene (100..320,325..710,715..899), artene (600..670).

Sertifikatlån

Begrepet viser hvor stor andel av (fylkes-)kommunens langsiktige gjeld ex. pensjonsforpliktelser, som er tatt opp i sertifikatlån. Sertifikatlån har kortere løpetid enn ett år, og disse lånene må derfor refinansieres fortløpende. Begrepet kan derfor si noe om forfallsprofilen på (fylkes-)kommunens gjeld, og hvilken refinansieringsrisiko som knytter seg til denne. Med refinansieringsrisiko menes risiko for at (fylkes-)kommunen ikke klarer å innfri sine forpliktelser ved forfall uten at det oppstår store kostnader i form av dyr refinansiering.

Sertifikatlån = kontoklasse 2 og 5, kapittel 43, alle sektorer + kapittel 43 i lånefond

NB! Det er knyttet stor usikkerhet til datakvaliteten. Det er grunn til å tro at ikke alle (fylkes-)kommunene har fordelt kortsiktige- og langsiktige lån på riktige kapitler i balansen. Det kan således være at en større andel av lånene er tatt opp i sertifikater (og obligasjoner) enn det tallene tilsier.

Skatt på inntekt og formue (inkludert naturressursskatt)

Begrepet omfatter skatt på alminnelig inntekt og formue fra personlige skattytere og naturressursskatt. Naturressursskatt er skatt fra kraftforetak til den (fylkes-)kommunen der de er etablert. Den skal betales av de fleste kraftforetak, og regnes som en del av (fylkes-)kommunens skatteinntekter. Skatt på inntekt og formue (inkludert naturressursskatten) inngår sammen med statlige rammeoverføringer i begrepet "frie inntekter". Skatt på inntekt og formue (inkludert naturressursskatt) forekommer kun i kommuneregnskapet.

Skatt på inntekt og formue = kontoklasse 1, funksjon 800, artene 870,877.

Statlige rammeoverføringer

Statlig rammetilskudd er tilskudd til finansiering av driftsoppgaver. Tilskuddet kan disponeres fritt innenfor gjeldende lover og forskrifter. Statlige rammeoverføringer inngår sammen med skatt på inntekt og formue (inkludert naturressursskatten) i begrepet "frie inntekter". Statlige rammeoverføringer forekommer kun i kommuneregnskapet.

Statlige rammeoverføringer = kontoklasse 1, funksjon 840, art 800.

Tap/gevinst (netto) på finansielle instrumenter (omløpsmidler)

Begrepet viser netto tap/gevinst på finansielle instrumenter som er klassifisert som omløpsmidler. Både urealisert kurstap/verdireduksjon og kursgevinst/verdistigning samt realiserte tap/gevinster ved salg omfattes. Tap/gevinst på finansielle instrumenter er f.o.m regnskapsåret 2009 skilt ut fra renteutgifter/-inntekter.

Tap/gevinst(netto) på finansielle instrumenter (omløpsmidler) = kontoklasse 1 og 3, alle funksjoner (100..899), artene (909-509).

1E. Detaljerte regnskapstall driftsregnskapet – grunnlagsdata

For hver av tjenestefunksjonene i driftsregnskapet presenteres følgende regnskapstall for **kommune og fylkeskommune ekskl. kommunale/fylkeskommunale foretak og inter-(fylkes-)kommunale selskaper og – samarbeider:** (tidligere omtalt som kommunekassa/fylkeskassa)

Korrigerte brutto driftsutgifter	Kontoklasse 1. Artene [(010..285) + 429, 590 - artene (690, 710, 729)]
Brutto driftsutgifter	Kontoklasse 1. Artene [(010..480) + 590 - artene (690, 710, 729)]
Netto driftsutgifter (fra og med 2014)	Kontoklasse 1. Artene [(010..480) +590 - artene (600..780,800..895)]
<i>Netto driftsutgifter (for årene 2004-2013)</i>	<i>Kontoklasse 1. Artene (010..480) +590 - artene (600..710,729..780,800..895)]</i>
Lønnsutgifter	Kontoklasse 1. Artene [(010..099)- art 710]
Sykelønsrefusjon	kontoklasse 1. Art 710
Pensjonsinnskudd og trekkpliktige forsikringsordninger	kontoklasse 1. Art 090
Arbeidsgiveravgift	kontoklasse 1. Art 099
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	Kontoklasse 1. Artene (100..285)
Renholds- og vaskeritjenester	Kontoklasse 1. Art 260
Andre tjenester (som inngår i egenproduksjon)	Kontoklasse 1. Art 270
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	Kontoklasse 1. Artene (300..380)
Kjøp fra andre offentlige virksomheter	Kontoklasse 1. Artene (300, 330, 350)
Kjøp fra andre (private)	Kontoklasse 1. Art 370
Kjøp fra egne foretak og IKS der (fylkes-)kommunen selv er deltaker	Kontoklasse 1. Art 375
Overføringsutgifter ekskl. mva-utgift	Kontoklasse 1. Artene (400, 430..480)
Overføringer til andre offentlige virksomheter	Kontoklasse 1. Artene (400, 430, 450)
Overføringer til andre (private)	Kontoklasse 1. Art 470
Overføringer til egne foretak og IKS der (fylkes-)kommunen selv er deltaker	Kontoklasse 1. Artene (475, 480)
Merverdiavgift som gir rett til mva-kompensasjon	Kontoklasse 1. Art 429
Avskrivninger	Kontoklasse 1. Art 590
Fordelte utgifter/internsalg	Kontoklasse 1. Art 690
Finansieringsutgifter og finansieringstransaksjoner ekskl. avskrivninger	Kontoklasse 1. Artene (500..580)
Brutto driftsinntekter	Kontoklasse 1. Artene [(600..895) - art 690]
Brukerbetaling for kommunale tjenester	Kontoklasse 1. Art 600
Andre salgs- og leieinntekter	Kontoklasse 1. Artene (620..670)
Overføringsinntekter med krav til motytelse, ekskl. mva-kompensasjon	Kontoklasse 1. Artene (700, 710, 730..780)
Refusjoner fra andre offentlige virksomheter ekskl. sykelønsrefusjon	Kontoklasse 1. Artene (700, 730, 750)
Refusjon fra andre (private)	Kontoklasse 1. Art 770
Salg til egne foretak og IKS der (fylkes-)kommunen selv er deltaker	Kontoklasse 1. Artene (775, 780)
Kompensasjon for merverdiavgift i driftsregnskapet	Kontoklasse 1. Art 729
<i>Mva - kompensasjon påløpt i investeringsregnskapet (for årene 2004-2013)</i>	<i>Kontoklasse 1. Art 728.</i>
Overføringsinntekter uten krav til motytelse, i drift	Kontoklasse 1. Artene (800..895)
Overføringer fra andre (private)	Kontoklasse 1. Art 890
Overføringer fra andre kommuner og fylkeskommuner	Kontoklasse 1. Artene (830, 850)
Overføringer fra egne foretak og IKS der (fylkes-)kommunen selv er deltaker	Kontoklasse 1. Artene (880, 895)
Finansinntekter og finanstransaksjoner ekskl. motpost avskrivninger	Kontoklasse 1. Artene (900..980)

NB! Brutto driftsutgifter (BDU) minus brutto driftsinntekter (BDI) skal ikke være lik netto driftsutgifter (NDU). På funksjonsnivå skyldes dette at BDU korrigeres for artene 710 Sykelønnsrefusjon og 729 Kompensasjon mva påløpt i driftsregnskapet. Tilsvarende korrigeringer gjøres ikke i BDI. NDU korrigeres for art 728 Kompensasjon mva påløpt i investeringsregnskapet (i perioden 2004..2013). Korrigeringene er spesifisert i tabellene ”Detaljerte regnskapstall driftsregnskapet, funksjonsfordelt” for kommunen/fylkeskommunen og kommune/fylkeskommune ekskl. kommunale/fylkeskommunale foretak og inter-(fylkes-)kommunale selskaper og – samarbeider.

For hver av tjenestefunksjonene i driftsregnskapet presenteres følgende regnskapstall **for kommune og fylkeskommune:**
(tidligere omtalt som kommunekonsern og fylkeskonsern)

Korrigerte brutto driftsutgifter	Kontoklasse 1 og 3. Artene (010..285) + 429, 590 - artene (690, 710, 729)
Brutto driftsutgifter	Kontoklasse 1. Artene [(010..480) + 590 - artene (690, 710, 729) + Kontoklasse 3. Artene (010..370, 400..470) + 590 – artene (690, 710, 729, 775, 780, 880, 895)]
Netto driftsutgifter (fra og med 2014)	Kontoklasse 1 og 3. Artene [(010..480) +590 - artene (600..780,800..895)]
<i>Netto driftsutgifter (for årene 2004-2013)</i>	<i>Kontoklasse 1 og 3. Artene (010..480) +590 - artene (600..710,729..780,800..895)</i>
Lønnsutgifter	Kontoklasse 1 og 3. Artene [(010..099) – art 710]
Sykelønnsrefusjon	kontoklasse 1 og 3. Art 710
Pensjonsinnskudd og trekkpliktige forsikringsordninger	kontoklasse 1 og 3. Art 090
Arbeidsgiveravgift	kontoklasse 1 og 3. Art 099
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	Kontoklasse 1 og 3. Artene [(100..285)]
Renholds- og vaskeritjenester	Kontoklasse 1 og 3. Art 260
Andre tjenester (som inngår i egenproduksjon)	Kontoklasse 1 og 3. Art 270
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	Kontoklasse 1 og 3. Artene (300..370)
Kjøp fra andre offentlige virksomheter	Kontoklasse 1 og 3. Artene (300, 330, 350)
Kjøp fra andre (private)	Kontoklasse 1 og 3. Art 370
<i>Kjøp fra egne foretak og IKS der kommunen/fylkeskommunen selv er deltaker</i>	Ikke aktuell
Overføringsutgifter ekskl. mva-utgift	Kontoklasse 1 og 3. Artene (400, 430..470)
Overføringer til andre offentlige virksomheter	Kontoklasse 1 og 3. Artene (400, 430, 450)
Overføringer til andre (private)	Kontoklasse 1 og 3. Art 470
<i>Overføringer til egne foretak og IKS der kommunen/fylkeskommunen selv er deltaker</i>	Ikke aktuell
Merverdiavgift som gir rett til mva-kompensasjon	Kontoklasse 1 og 3. Art 429
Avskrivninger	Kontoklasse 1 og 3. Art 590
Fordelte utgifter/internsalg	Kontoklasse 1 og 3. Art 690
Finansieringsutgifter og finansieringstransaksjoner ekskl. avskrivninger	Kontoklasse 1 og 3. Artene (500..580)
Brutto driftsinntekter	Kontoklasse 1. Artene (600..895) – art 690. Kontoklasse 3. Artene (600..670, 700..770, 800..877, 890) – artene (375, 380, 475, 480)
Brukerbetaling for kommunale tjenester	Kontoklasse 1 og 3. Art 600
Andre salgs- og leieinntekter	Kontoklasse 1 og 3. Artene (620..670)
Overføringsinntekter med krav til motytelse, ekskl. mva-kompensasjon	Kontoklasse 1 og 3. Artene (700, 710, 730..770)
Refusjoner fra andre offentlige virksomheter, ekskl. sykelønnsrefusjon	Kontoklasse 1 og 3. Artene (700, 730, 750)

Refusjon fra andre (private)	Kontoklasse 1 og 3. Art 470
Salg til egne foretak og IKS der (fylkes-)kommunen selv er deltaker	Ikke aktuell
Mva-kompensasjon påløpt i investeringsregnskapet (for årene 2004-2013)	Kontoklasse 1 og 3. Art 728
Kompensasjon for merverdiavgift i driftsregnskapet	Kontoklasse 1 og 3. Art 729
Overføringsinntekter uten krav til motytelse, i drift	Kontoklasse 1 og 3. Artene (800..877, 890)
Overføringer fra andre (private)	Kontoklasse 1 og 3. Art 890
Overføringer fra andre kommuner og fylkeskommuner	Kontoklasse 1 og 3. Artene (830, 850)
Overføringer fra egne foretak og IKS der (fylkes-)kommunen er deltaker	Ikke aktuell
Finansinntekter og finanstransaksjoner ekskl. motpost avskrivninger	Kontoklasse 1 og 3. Artene (900..980)

1F. Økonomiske oversikter

De økonomiske oversiktene for hhv. drift, investering og balanse er utarbeidet i henhold til oppsettet i de tidligere vedleggene 3, 4 og 5 i Forskrift til kommuneloven av 15. desember 2000 om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner.

Økonomiske oversikter publiseres i to versjoner:

- For kommuner og fylkeskommuner eksklusive foretak, selskaper og samarbeider (tidligere omtalt som kommunekassa og fylkeskassa) basert på regnskaps- og balansetall innrapportert som filuttrekk fra (fylkes-)kommunen, hhv. skjema 0A/0B for kommunen og 0C/0D for fylkeskommunen.
- For kommuner og fylkeskommuner (tidligere omtalt som kommunekonsern og fylkeskonsern) der (fylkes-)kommunens regnskaps- og balansetall er koblet sammen med innrapporterte særregnskaper. Tall hentes fra innrapporterte filuttrekk, for kommunen kobles skjema 0A/0B sammen med skjema 0I/0J, og for fylkeskommunen kobles tall fra skjema 0C/0D sammen med 0K/0L. Overføringsposter mellom (fylkes-)kommunen og særregnskapene nettes.

Definisjon av obligatoriske oversikter og oppstillinger:

Økonomisk oversikt drift for kommune og fylkeskommune (tidligere omtalt som kommunekonsern og fylkeskonsern)

	KOSTRA-art		L1
Brukerbetaling for kommunale tjenester	600		L2
Andre salgs- og leieinntekter	SUM (620:670)		L3
Overføringer med krav til motytelse i drift	SUM(700:770)		L4
Rammetilskudd	800		L5
Andre statlige overføringer	810		L6
Andre overføringer	SUM (830:850, 890)		L7
Skatt på inntekt og formue	870		L8
Eiendomsskatt totalt	874+875		L9
Andre direkte og indirekte skatter	877		L10
<i>Sum driftsinntekter</i>	A	SUM(L2:L10)	L11
Lønnsutgifter og oppgavepliktige godtgjørelser	SUM (010:089;160:165)		L12

Sosiale utgifter	SUM (090:099)		L13
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon ekskl. oppgavepliktige godtgjørelser	SUM (100:285) - SUM(160:165)		L14
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon ekskl. kjøp fra FKF/KF/IKS	SUM (300:370)		L15
Overføringsutgifter	SUM (400:470,490)		L16
Avskrivninger	590		L17
Fordelte utgifter	(neg)690		L18
<i>Sum driftsutgifter</i>	B	SUM(L12:L18)	L19
Differansen i konserninterne kjøp/salg/overføringer	C SUM (kontoklasse og art): ((1.380-3.780)+(1.480-3.880)+(3.380-1.780)+(3.480-1.880)+ (1.375-3.775)+(1.475-3.895)+(3.480-1.880)+(3.375-1.775)+(3.475-1.895))		L 20
<i>Brutto driftsresultat</i>	D=A-B-C	(L11-L19-L20)	L21
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	SUM(900,905)		L22
Gevinst finansielle instrumenter	909		L23
Mottatte avdrag på utlån	920		L24
<i>Sum eksterne finansinntekter i driftsregnskapet</i>	E	SUM(L22:L24)	L25
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	500		L26
Tap finansielle instrumenter	509		L27
Avdrag på lån	510		L28
Utlån	520		L29
<i>Sum eksterne finansutgifter i driftsregnskapet</i>	F	SUM(L26:L29)	L30
Differansen i konserninterne renter/avdrag/utlån	G SUM (kontoklasse og art): ((1,501-3,901) + (1,511-3,921)+ (1,521-3,911) + (3,501-1,901) + (3,511-1,921) + (3,521-1,911))		L31
<i>Resultat eksterne finansieringstransaksjoner</i>	H=E-F-G	(L25-L30-L31)	L32
Motpost avskrivninger	990 (i)		L33
<i>Netto driftsresultat</i>	J= D+H+i	(L21+L32+L33)	L34
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	930		L35
Bruk av disposisjonsfond	940		L36
Bruk av bundne driftsfond	950		L37
<i>Sum bruk av avsetninger</i>	K	SUM(L35:L37)	L38
Overføring til investeringsregnskapet	570		L39
Dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	530		L40
Avsetninger til disposisjonsfond	540		L41
Avsetninger til bundne driftsfond	550		L42
<i>Sum avsetninger</i>	L	SUM (L40:L42)	L43

<i>Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk</i>	M=J+K-L	(L34+L39-L43)	L44
Differansen mellom (fylkes-)kommunens kjøp fra egne FKF/KF og FKF/KFenes salg til egen (fylkes-)kommune	(1.380- 3.780)		L45
Differansen mellom (fylkes-)kommunens kjøp fra IKS de er deltaker i og IKSenes salg til egen eier-(fylkes-)kommune	(1.375- 3.775)		L46
Differansen mellom (fylkes-)kommunens overføringer til egne FKF/KF og FKF/KFenes overføringer til egen (fylkes-)kommune	(1.480- 3.880)		L47
Differansen mellom (fylkes-)kommunens overføringer til IKS de er deltaker i og IKSenes overføringer fra egen (fylkes-)kommune	(1.475-3.895)		L48
Differansen mellom FKF/KFenes kjøp fra egen (fylkes-)kommune og (fylkes-)kommunens salg til egne FKF/KF	(3.380-1.780)		L49
Differansen mellom IKSenes kjøp fra egen (fylkes-)kommune og (fylkes-)kommunens salg til IKS	(3.375-1.775)		L50
Differansen mellom FKF/KFenes overføringer til egen (fylkes-)kommune og (fylkes-)kommunens overføringer til egne FKF/KF	(3.480-1.880)		L51
Differansen mellom IKSenes overføringer til egen (fylkes-)kommune og (fylkes-)kommunens overføringer fra IKS	(3.475-1.895)		L52
Differansen mellom (fylkes-)kommunes renteutgifter til egne FKF/KF og IKS de er deltaker i og FKF/KF/IKS enes renteinntekter fra egen/deltakende (fylkes-)kommune	(1.501-3.901)		L53
Differansen mellom (fylkes-)kommunes avdragsutgifter til egne FKF/KF og IKS de er deltaker i og FKF/KF/IKSenes mottatte avdrag på utlån fra egen (fylkes-)kommune	(1.511-3.921)		L54
Differansen mellom (fylkes-)kommunes utlån til egne FKF/KF og IKS de er deltaker i og FKF/KF/IKS enes bruk av interne lån fra egen (fylkes-)kommune	(1.521-3.911)		L55
Differansen mellom FKF/KF/IKSenes renteutgifter til egen/deltakende (fylkes-)kommune og (fylkes-)kommunens renteinntekter fra egne/deltakende FKF/KF/IKS	(3.501-1.901)		L56
Differansen mellom FKF/KF/IKSenes avdragsutgifter til egen/deltakende (fylkes-)kommune og (fylkes-)kommunens mottatte avdrag på interne utlån fra egne/deltakende FKF/KF/IKS	(3.511-1.921)		L57
Differansen mellom FKF/KF/IKSenes utlån til egen/deltakende (fylkes-)kommune og (fylkes-)kommunens bruk av interne lån fra egne/deltakende FKF/KF/IKS	(3.521-1.911)		L58

**Økonomisk oversikt drift kommuner og fylkeskommuner ekskl.
kommunale/fylkeskommunale foretak og inter-(fylkes)kommunale selskaper og
interkommunale samarbeider**
(tidligere omtalt som kommunekasse og fylkeskasse)

	KOSTRA-art		L1
Brukerbetaling for kommunale tjenester	600		L2
Andre salgs- og leieinntekter	SUM (620:660)		L3
Overføringer med krav til motytelse i drift	SUM(700:780)		L4
Rammetilskudd	800		L5
Andre statlige overføringer	810		L6
Andre overføringer	SUM (830:850; 880:895)		L7
Skatt på inntekt og formue	870		L8
Eiendomsskatt totalt	874+875		L9
Andre direkte og indirekte skatter	877		L10
<i>Sum driftsinntekter</i>	A	SUM(L2:L10)	L12
Lønnsutgifter og oppgavepliktige godtgjørelser	SUM (010:089;160:165)		L13
Sosiale utgifter	SUM (090:099)		L14
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon ekskl. oppgavepliktige godtgjørelser	SUM (100:285) - SUM(160:165)		L15
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon ekskl. kjøp fra FKF/KF/IKS	SUM (300:380)		L16
Overføringsutgifter	SUM (400:490)		L17
Avskrivninger	590		L18
Fordelte utgifter	(neg)690		L19
<i>Sum driftsutgifter</i>	B	SUM(L13:L19)	L20
<i>Brutto driftsresultat</i>	C=A-B	(L12 - L20)	L21
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	900+901+905		L22
Gevinst finansielle instrumenter	909		L23
Mottatte avdrag på utlån	920+921		L24
<i>Sum eksterne finansinntekter</i>	D	SUM(L22:L24)	L25
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	500+501		L26
Tap finansielle instrumenter	509		L27
Avdrag på lån	510+511		L28
Utlån	520+521		L29
<i>Sum eksterne finansutgifter</i>	E	SUM(L26:L29)	L30
<i>Resultat eksterne finansieringstransaksjoner</i>	F=D-E	(L28 - L30)	L31
Motpost avskrivninger	990 (g)		L32
<i>Netto driftsresultat</i>	H	(L21+L31+L32)	L33
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	930		L34
Bruk av disposisjonsfond	940		L35
Bruk av bundne driftsfond	950		L36

<i>Sum bruk av avsetninger</i>	I	SUM(L34:L36)	L37
Overføring til investeringsregnskapet	570		L38
Dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	530		L39
Avsetninger til disposisjonsfond	540		L40
Avsetninger til bundne driftsfond	550		L41
<i>Sum avsetninger</i>	J	SUM (L39:L41)	L42
<i>Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk</i>	K=H+I-J	(L33+L38-L42)	L43

Økonomisk oversikt investering for kommune og fylkeskommune

(tidligere omtalt som kommunekonsern og fylkeskonsern)

	KOSTRA - art		L1
Salg av driftsmidler og fast eiendom	SUM (660:670)		L2
Andre salgsinntekter	SUM (600:650)		L3
Overføringer med krav til motytelse ekskl. mva-kompensasjon	SUM (700:770)		L4
Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet	729		L5
Statlige overføringer i investeringsregnskapet	(800+810)		L6
Andre overføringer	SUM (830:870,890)		L7
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	(900+905)		L8
<i>Sum inntekter</i>	A	SUM(L2:L8)	L9
Lønnsutgifter og oppgavepliktige godtgjørelser	SUM (010:089) + SUM (160:165)		L10
Sosiale utgifter	SUM (090:099)		L11
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon ekskl. oppgavepliktige godtgjørelser	SUM (100:285) - SUM(160:165)		L12
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon ekskl. kjøp fra FKF/KF/IKS	SUM (300:370)		L13
Overføringsutgifter	SUM (400:470,490)		L14
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	500		L15
Fordelte utgifter	690		L16
<i>Sum utgifter i investeringsregnskapet</i>	B	SUM(L10:L16)	L17
Differansen i konserninterne kjøp/salg/overføringer	C SUM kontoklasse og art: ((0.380-4.780) + (0.480-4.880) + (4.380-0.780) + (4.480-0.880) + (0.375-4.775) + (0.475-4.895) + (4.375-0.775) + (4.475-0.895))		L18
Avdrag på lån	510		L19

Utlån	520		L20
Kjøp av aksjer og andeler	529		L21
Dekning av tidligere års udekket	530		L22
Avsatt til ubundne investeringsfond	548		L23
Avsatt til bundne fond	550		L24
<i>Sum finansieringstransaksjoner</i>	D	SUM (L19:24)	L25
<i>Finansieringsbehov</i>	E=(B+D-A+C)	(L17+L25-L9+L18)	L26
Bruk av lån	910		L27
Mottatte avdrag på utlån	920		L28
Salg av aksjer og andeler	929		L29
Bruk av tidligere års udisponert	930		L30
Overføringer fra driftsregnskapet	970		L31
Bruk av disposisjonsfond	940		L32
Bruk av bundne driftsfond	950		L33
Bruk av ubundne investeringsfond	948		L34
Bruk av bundne investeringsfond	956		L35
<i>Sum finansiering</i>	F	SUM(L28:L35)	L36
<i>Udekket/udisponert</i>	G = E - F	(L27-L36)	L37
Differansen mellom (fylkes-)kommunens kjøp fra egne FKF/KF og FKF/KFenes salg til egen (fylkes-)kommune	(0.380-4.780)		L38
Differansen mellom (fylkes-)kommunens kjøp fra IKS de er deltaker i og IKSenes salg til egen eier-(fylkes-)kommune	(0.375-4.775)		L39
Differansen mellom (fylkes-)kommunens overføringer til egne FKF/KF og FKF/KFenes overføringer til egen (fylkes-)kommune	(0.480-4.880)		L40
Differansen mellom (fylkes-)kommunens overføringer til IKS de er deltaker i og IKSenes overføringer fra egen (fylkes-)kommune	(0.475-4.895)		L41
Differansen mellom FKF/KFenes kjøp fra egen (fylkes-)kommune og (fylkes-)kommunens salg til egne FKF/KF	(4.380-0.780)		L42
Differansen mellom IKSenes kjøp fra egen (fylkes-)kommune og (fylkes-)kommunens salg til IKS	(4.375-0.775)		L43
Differansen mellom FKF/KFenes overføringer til egen (fylkes-)kommune og (fylkes-)kommunens overføringer til egne FKF/KF	(4.480-0.880)		L44
Differansen mellom IKSenes overføringer til egen (fylkes-)kommune og (fylkes-)kommunens overføringer fra IKS	(4.475-0.895)		L45
Differansen mellom (fylkes-)kommunes renteutgifter til egne FKF/KF og IKS de er deltaker i og FKF/KF/IKS enes renteinntekter fra egen/deltakende (fylkes-)kommune	(0.501-4.901)		L46
Differansen mellom (fylkes-)kommunes avdragsutgifter til egne FKF/KF og IKS de er deltaker i og FKF/KF/IKSenes mottatte avdrag på utlån fra egen (fylkes-)kommune	(0.511-4.921)		L47
Differansen mellom (fylkes-)kommunes utlån til egne FKF/KF og IKS de er deltaker i og FKF/KF/IKS enes bruk av interne lån fra egen (fylkes-)kommune	(0.521-4.911)		L48

Differansen mellom FKF/KF/IKSenes renteutgifter til egen/deltakende (fylkes-)kommune og (fylkes-)kommunens renteinntekter fra egne/deltakende FKF/KF/IKS	(4.501-0.901)		L49
Differansen mellom FKF/KF/IKSenes avdragsutgifter til egen/deltakende (fylkes-)kommune og (fylkes-)kommunens mottatte avdrag på interne utlån fra egne/deltakende FKF/KF/IKS	(4.511-0.921)		L50
Differansen mellom FKF/KF/IKSenes utlån til egen/deltakende (fylkes-)kommune og (fylkes-)kommunens bruk av interne lån fra egne/deltakende FKF/KF/IKS	(4.521-0.911)		L51

Økonomisk oversikt investering kommuner og fylkeskommuner ekskl. kommunale/fylkeskommunale foretak og inter-(fylkes)kommunale selskaper og interkommunale samarbeider
(tidligere omtalt som kommunekasse og fylkeskasse)

	KOSTRA - art		L1
Salg av driftsmidler og fast eiendom	SUM (660:670)		L2
Andre salgsinntekter (i investering)	SUM (600:650)		L3
Overføringer med krav til motytelse ekskl. mva-kompensasjon	SUM (700:780)		L4
Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet	729		L5
Statlige overføringer i investeringsregnskapet	SUM (800:810)		L6
Andre overføringer	SUM (830:895)		L7
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	SUM (900:905)		L8
<i>Sum inntekter</i>	A	SUM(L2:L8)	L9
Lønnsutgifter og oppgavepliktige godtgjørelser	SUM (010:089) + SUM		L10
Sosiale utgifter	SUM (090:099)		L11
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon ekskl. oppgavepliktige godtgjørelser	SUM (100:285) - SUM(160:165)		L12
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon ekskl. kjøp fra FKF/KF/IKS	SUM (300:380)		L13
Overføringsutgifter	SUM (400:490)		L1
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	500+501		L15
Fordelte utgifter	690		L16
<i>Sum utgifter i investeringsregnskapet</i>	B	SUM(L10:L16)	L17
Avdrag på lån	510+511		L18
Utlån	520+521		L19
Kjøp av aksjer og andeler	529		L20
Dekning av tidligere års udekket	530		L21
Avsetninger til ubundne investeringsfond	548		L22

Avsetninger til bundne fond	550		L23
Sum finansieringstransaksjoner	C	SUM(L18:L23)	L24
<i>Finansieringsbehov</i>	D=B+C-A	(L17+L24-L9)	L25
Bruk av lån	910+911		L26
Mottatte avdrag på utlån	920+921		L27
Salg av aksjer og andeler	929		L28
Bruk av tidligere års udisponert	930		L29
Overføringer fra driftsregnskapet	970		L30
Bruk av disposisjonsfond	940		L31
Bruk av bundne driftsfond	950		L32
Bruk av ubundne investeringsfond	948		L33
Bruk av bundne investeringsfond	956		L34
<i>Sum finansiering</i>	E	SUM(L27:L34)	L35
<i>Udekket/udisponert</i>	F = D-E	(L26-L35)	L36

Økonomisk oversikt balanse kommune og fylkeskommune
(tidligere omtalt som kommunekonsern og fylkeskonsern)

	EIENDELER	KAPITLER
(A)	Sum Anleggsmidler	(2.20,2.21,2.22,2.24,2.27) +(5.20,5.21,5.22,5.24,5.27,5.28) + kapitlene 21 og 22 i lånefond
	Faste eiendommer og anlegg	2.27 og 5.27
	Utstyr, maskiner og transportmidler	2.24 og 5.24
	Utlån	2.22 og 5.22 + kapittel 22 i lånefond
	Konserninterne langsiktige fordringer	2.23 og 5.23 + kapittel 23 i lånefond
	Aksjer og andeler	2.21 og 5.21 + kapittel 21 i lånefond
	Pensjonsmidler	2.20 og 5.20
	Immaterielle eiendeler	5.28
(B)	Sum Omløpsmidler	(2.10,2.11,2.12,2.13,2.15,2.18,2.19) +(5.10,5.11,5.12,5.13,5.15, 5.17,5.18,5.19) + kapitlene (10,13,18) i lånefond
	Kortsiktige fordringer	2.13 og 5.13 + kapittel 13 i lånefond
	Konserninterne kortsiktige fordringer	2.14 og 5.14 + kapittel 14 i lånefond
	Premieavvik	2.19 og 5.19
	Aksjer og andeler	2.18 og 5.18 + kapittel 18 i lånefond
	Sertifikater	2.12 og 5.12
	Obligasjoner	2.11 og 5.11
	Derivater	2.15 og 5.15
	Kasse og bankinnskudd	2.10 og 5.10 + kapittel 10 i lånefond
	Varer	5.17
(C)	SUM EIENDELER (A+B)	(2.10,2.11,2.12,2.13,2.15,2.18,2.19,2. 2.22,2.24,2.27) + (5.10,5.11,5.12,5.13,5.15,5.17,5.18,5.1 5.20,5.21,5.22,5.24,5.27,5.28) + kapitlene (10,13,18,21,22) i lånefond

	EGENKAPITAL	
(D)	Sum Egenkapital	(2.51,2.53,2.55,2.56,2.580,2.581, 2.5900,2.5950,2.5960,2.5970,2.5990) + (5.51,5.53,5.55,5.56,5.580, 5.581,5.5900,5.5950,5.5960,5.5970, 5.5990) + kapittel 5990 i lånefond
	Disposisjonsfond	2.56 og 5.56
	Bundne driftsfond	2.51 og 5.51
	Ubundne investeringsfond	2.53 og 5.53
	Bundne investeringsfond	2.55 og 5.55
	Regnskapsmessig mindreforbruk	2.5950 og 5.5950
	Regnskapsmessig merforbruk	2.5900 og 5.5900
	Udisponert i investeringsregnskapet	2.5960 og 5.5960
	Udekket i investeringsregnskapet	2.5970 og 5.5970
	Kapitalkonto	2.5990 og 5.5990 + kapittel 5990 i låne
	Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	2.581 og 5.581
	Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)	2.580 og 5.580
	GJELD	
(E)	Sum Langsiktig gjeld	(2.40..2.45) + (5.40..5.46) + kapitlene (41,43,45) i lånefond
	Pensjonsforpliktelse	2.40 og 5.40
	Ihendehaverobligasjonslån	2.41 og 5.41 + kapittel 41 i lånefond
	Ihendehaverobligasjonslån med forfall i neste regnskapsår	2.42 og 5.42 + kapittel 42 i lånefond
	Sertifikatlån	2.43 og 5.43 + kapittel 43 i lånefond
	Andre lån	2.45 og 5.45 + kapittel 45 i lånefond
	Konsernintern langsiktig gjeld	2.47 og 5.47 + kapittel 47 i lånefond
	Avsetning for forpliktelser	5.46
(F)	Sum Kortsiktig gjeld	(2.31,2.32,2.34,2.39) + (5.31,5.32,5.34, + kapittel 32 i lånefond
	Kassekredittlån	2.31 og 5.31
	Annen kortsiktig gjeld	2.32 og 5.32 + kapittel 32 i lånefond
	Konsernintern kortsiktig gjeld	2.33 og 5.33 + kapittel 33 i lånefond
	Derivater	2.34 og 5.34
	Premieavvik	2.39 og 5.39
(G)	SUM EGENKAPITAL OG GJELD (D+E+F)	(2.31,2.32,2.34,2.39,2.40..2.45,2.51..2. + (5.31,5.32,5.34,5.39,5.40..5.46,5.51.. + kapitlene (32,41,42, 45,5990) i lånefond

	MEMORIAKONTI	
	Sum Memoriakonti	Kap. 2.9 og 5.9
	Memoriakonto for ubrukte lånemidler	2.9100 og 5.9100
	Memoriakonto ubrukte konserninterne lånemidler	2.9110 og 5.9110
	Andre memoriakonti	2.9200 og 5.9200
	Motkonto for memoriakonti	2.9999 og 5.9999
	Differansen mellom (fylkes-)kommunens konserninterne kortsiktige fordringer på egne KF/FKF/IKS og særbedriftens konserninterne kortsiktige gjeld til egen (fylkes-)kommune	2.14 + 5.33
	Differansen mellom (fylkes-)kommunens konserninterne langsiktige fordringer på egne KF/FKF/IKS og særbedriftens konserninterne langsiktige gjeld til egen (fylkes-)kommune	2.23 + 5.47
	Differansen mellom (fylkes-)kommunens konserninterne kortsiktige gjeld til egne KF/FKF/IKS og særbedriftens konserninterne kortsiktige fordringer på egen (fylkes-)kommune	2.33 + 5.14
	Differansen mellom (fylkes-)kommunes konserninterne langsiktige gjeld til egne KF/FKF/IKS og særbedriftens konserninterne langsiktige fordringer på egen (fylkes-)kommune	2.14 + 5.23

Økonomisk oversikt balanse kommuner og fylkeskommuner ekskl. kommunale/fylkeskommunale foretak og inter-(fylkes)kommunale selskaper og interkommunale samarbeider
(tidligere omtalt som kommunekasse og fylkeskasse)

	EIENDELER	
(A)	Sum Anleggsmidler	Kap. 2.2
	Faste eiendommer og anlegg	2.27
	Utstyr, maskiner og transportmidler	2.24
	Utlån	2.22
	Konserninterne langsiktige fordringer	2.23
	Aksjer og andeler	2.21
	Pensjonsmidler	2.20
(B)	Sum Omløpsmidler	Kap. 2.1
	Kortsiktige fordringer	2.13
	Konserninterne kortsiktige fordringer	2.14 og 5.14
	Premieavvik	2.19 og 5.19
	Aksjer og andeler	2.18 og 5.18
	Sertifikater	2.12 og 5.12
	Obligasjoner	2.11 og 5.11
	Derivater	2.15
	Kasse og bankinnskudd	2.10 og 5.10

(C)	SUM EIENDELER (A+B)	
	EGENKAPITAL	
(D)	Sum Egenkapital	Kap. 2.5
	Disposisjonsfond	2.56
	Bundne driftsfond	2.51
	Ubundne investeringsfond	2.53
	Bundne investeringsfond	2.55
	Regnskapsmessig mindreforbruk	2.5950
	Regnskapsmessig merforbruk	2.5900
	Udisponert i investeringsregnskapet	2.5960
	Udekket i investeringsregnskapet	2.5970
	Kapitalkonto	2.5990
	Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	2.581
	Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)	2.580
	GJELD	
(E)	Sum Langsiktig gjeld	Kap. 2.4
	Pensjonsforpliktelse	2.40
	Ihendehaverobligasjonslån	2.41
	Ihendehaverobligasjoner med forfall i neste regnskapsår	2.42
	Sertifikatlån	2.43
	Andre lån	2.45
	Konsernintern langsiktig gjeld	2.47
(F)	Sum Kortsiktig gjeld	Kap. 2.3
	Kassekredittlån	2.31
	Annen kortsiktig gjeld	2.32
	Konsernintern kortsiktig gjeld	2.33
	Derivater	2.34
	Premieavvik	2.39
(G)	SUM EGENKAPITAL OG GJELD (D+E+F)	
	MEMORIAKONTI	
	Sum Memoriakonti	Kap. 2.9
	Memoriakonto for ubrukte lånemidler	2.9100
	Memoriakonto ubrukte konserninterne lånemidler	2.9110
	Andre memoriakonti	2.9200
	Motkonto for memoriakonti	2.9999

1G. Endringer i definisjoner i regnskapsbegrep for regnskapsårene 2000 til 2018

2017 – 2018

Det er ikke gjort noen endringer fra 2017 til 2018.

2016 – 2017

Det er ikke gjort noen endringer fra 2016 til 2017.

2015 – 2016

Fra og med regnskapsåret 2016 utgikk artene 290 og 790 for henholdsvis kjøp og salg internt i (fylkes)kommunen. For slike transaksjoner kan man fra og med 2016 kun benytte hovedregelen som er inntektsføring på art 690 «Fordelte utgifter» og viderefordeling på aktuelle arter i artsseriene 0 «Lønn» og 1/2 «Kjøp av varer og tjenester som inngår i (fylkes)kommunal egenproduksjon».

Artene 290 og 790 inngikk i de fleste regnskapsbegrepene. Definisjonene av de enkelte regnskapsbegrepene er gjeldende fra og med 2016 der artene 290 og 790 ikke inngår.

2014 – 2015

Det er ikke gjort noen endringer i definisjoner fra 2014 til 2015.

2013 – 2014

I perioden 2004-2013 ble MVA-kompensasjon påløpt i investeringsregnskapet (art 728) regnskapsført i driftsregnskapet. Fra og med 2014 føres MVA-kompensasjon påløpt investeringsregnskapet på art 729 i investeringsregnskapet, og art 728 utgår. Der endringen i regnskapsføringen av MVA- kompensasjonen har innvirkning på tallene i 2014 i forhold til perioden 2004-2013, er dette forklart under de enkelte regnskapsbegrepene.

2011 – 2012/2013

Lånefond inngår i konsernbalansene fra og med regnskapsåret 2012. På grunn av dette er en del av balansebegrepene omdefinert til publiseringen 17. mars 2014 med virkning for årene fra og med 2012.

2010 – 2011

- Konesjonskraftinntekter er fjernet fra publiseringen i faktaarkene for Finansielle nøkkeltall. Definisjonen slik den var omfattet ikke alle inntektene, og det er ikke lenger mulig å definere disse ut fra kommuneregnskapet.
- Langsiktig gjeld, konsern. Feil i programmeringen er korrigert. Endringen er gjort gjeldende f.o.m regnskapsåret 2003. For nærmere forklaring, se kap. 2E.

2009 - 2010

Det er ikke gjort noen endringer i definisjoner fra 2009 til 2010.

2008 – 2009

- Tilskudd, refusjoner, salgsinntekter mv. Feil i programmeringen er korrigert.
- Overskudd før lån og avsetninger. Definisjonen er endret ved at delbegrepet Netto investeringsutgifter nå også omfatter utgifter ført på 800-funksjonene.

Begge endringene er gjort gjeldende f.o.m. regnskapsåret 2001.

2007 - 2008

Det er ikke gjort noen endringer i definisjoner fra 2007 til 2008.

2006 - 2007

Det er ikke gjort noen endringer i definisjoner fra 2006 til 2007.

2005 - 2006:

Netto lånegjeld er omdefinert til ikke lenger å omfatte pensjonsforpliktelser. Tall etter ny definisjon er gjort gjeldende f.o.m. 2003. Hovedoversikter for hhv. drift, investering og balanse for kommune og fylkeskommune erstatter Økonomiske oversikter. Tall til hovedoversikter hentes f.o.m. 2006 fra

innrapporterte filuttrekk (0A/0B for kommune og 0C/0D for fylkeskommune). Egen rapportering av skjema 30A..30D har opphørt. For konsern heter tabellene fortsatt Økonomiske oversikter.

2004 - 2005:

Det er ikke gjort noen endringer i definisjoner fra 2004 til 2005.

2003 - 2004:

Det er fra og med regnskapsåret 2004 innført en generell kompensasjonsordning for merverdiavgift for kommuner og fylkeskommuner. Denne ordningen påvirker regnskapsbegreper som omfatter driftsutgifter og driftsinntekter, og kan føre til brudd i tidsserien fra 2003 til 2004. Det relative størrelsesforholdet mellom driftsutgifter og driftsinntekter på de ulike funksjonene/tjenesteområdene kan endre seg som følge av forskjellig omfang på MVA-kompensasjonsberettigede utgifter/inntekter på de ulike tjenesteområdene.

Der MVA-kompensasjonsordningen har innvirkning på tallene i forhold til 2003, er dette forklart under de enkelte regnskapsbegrepene.

2002 - 2003:

Det er ikke gjort noen endringer i definisjoner fra 2002 til 2003.

2001 - 2002:

- Skatteinntekter er omdefinert til også å omfatte naturressursskatt
- Andre driftsinntekter er omdefinert til ikke lenger å inkludere eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter, da disse presenteres spesielt
- Detaljerte regnskapstall, driftsregnskapet. Disse dataene for 2001 er beregnet på bakgrunn av definisjonene i 2002, slik at 2001-tallene er direkte sammenlignbare med 2002-tallene.

2000 - 2001:

Dataene for 2000 er beregnet på bakgrunn av definisjoner i 2001, slik at 2000-tallene er direkte sammenlignbare med 2001-tallene.

Definisjonene som er endret:

- Lønn er korrigert for sykelønnsrefusjon
- Rente- og avdragsbelastning har endret fortegn i tråd med årets hovedoversikt
- Netto driftsresultat, Rente- og avdragsbelastning og Intern finansiering: Bruk av og avsetning til gjeldsavdragsfond er ikke tatt med.

2. Bevilgnings- og balanseregnskapet. Inndelingen i funksjoner og arter, kapitler og sektorer

2A. Funksjonsinndeling 2018, kommuner, KF og IKS

Kommunene skal rapportere investerings- og driftsregnskapet på hhv. kontoklasse 0 og 1. Kommunale foretak (KF) og interkommunale selskaper (IKS) skal rapportere investerings- og driftsregnskapet på hhv. kontoklasse 4 og 3

Funksjon	Tekst
100	Politisk styring
110	Kontroll og revisjon
120	Administrasjon
121	Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen
130	Administrasjonslokaler
170	Årets premieavvik
171	Amortisering av tidligere års premieavvik
172	Pensjon

Funksjon	Tekst
173	Premiefond
180	Diverse fellesutgifter
190	Interne serviceenheter
201	Barnehage
202	Grunnskole
211	Styrket tilbud til førskolebarn
213	Voksenopplæring
215	Skolefritidstilbud
221	Barnehagelokaler og skyss
222	Skolelokaler
223	Skoleskyss
231	Aktivitetstilbud barn og unge
232	Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste
233	Annet forebyggende helsearbeid
234	Aktiverings- og servicetjenester overfor eldre og personer med funksjonsnedsettelse
241	Diagnose, behandling, re-/habilitering
242	Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid
243	Tilbud til personer med rusproblemer
244	Barneverntjeneste
251	Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet
252	Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet
253	Helse- og omsorgstjenester i institusjon
254	Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende
256	Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene
261	Institusjonslokaler
265	Kommunalt disponerte boliger
273	Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi
275	Introduksjonsordningen
276	Kvalifiseringsordningen
281	Ytelse til livsopphold
283	Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig
285	Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde
290	Interkommunale samarbeid (§§ 27/28a- samarbeid)
301	Plansaksbehandling
302	Byggesaksbehandling og eierseksjonering
303	Kart og oppmåling
315	Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak
320	Kommunal næringsvirksomhet
321	Konsesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg
325	Tilrettelegging og bistand for næringslivet
329	Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling
330	Samferdselsbedrifter/transporttiltak
332	Kommunale veier
335	Rekreasjon i tettsted
338	Forebygging av branner og andre ulykker
339	Beredskap mot branner og andre ulykker
340	Produksjon av vann
345	Distribusjon av vann
350	Avløpsrensing
353	Avløpsnett/innsamling av avløpsvann
354	Tømming av slamavskillere, septiktanker o.l
355	Innsamling, gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall
360	Naturforvaltning og friluftsliv

Funksjon	Tekst
365	Kulturminneforvaltning
370	Bibliotek
373	Kino
375	Muséer
377	Kunstformidling
380	Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg
381	Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg
383	Musikk- og kulturskoler
385	Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg
386	Kommunale kulturbygg
390	Den norske kirke
392	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn
393	Gravplasser og krematorier
800	Skatt på inntekt og formue
840	Statlig rammetilskudd og øvrige generelle statstilskudd
841	Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet
850	Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger m.v.
860	Motpost avskrivninger
870	Renter/utbytte og lån (innlån og utlån)
880	Interne finansieringstransaksjoner
899	Årets regnskapsmessige merforbruk/mindreforbruk

Funksjonene 304 Bygge- og delesaksbehandling, ansvarsrett og utslippstillatelser og 305 Eierseksjonering er utgått fra 2017 til 2018.

Gyldige funksjoner kun i driftsregnskapet

Følgende funksjoner er kun gyldige i driftsregnskapet:

- Funksjon 800 Skatt på inntekt og formue
- Funksjon 840 Statlig rammetilskudd og øvrige generelle statstilskudd
- Funksjon 860 Motpost avskrivninger

Gyldige funksjoner kun i investeringsregnskapet

Følgende funksjon er kun gyldig i investeringsregnskapet:

- Funksjon 841 Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet

2B. Funksjonsinndeling 2018, fylkeskommuner, FKF og IKS

Fylkeskommunene skal rapportere investerings- og driftsregnskapet på hhv. kontoklasse 0 og 1.

Fylkeskommunale foretak (FKF) og interfylkeskommunale selskaper (IKS) skal rapportere investerings- og driftsregnskapet på hhv. kontoklasse 4 og 3.

Funksjon	Tekst
400	Politisk styring
410	Kontroll og revisjon
420	Administrasjon
421	Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen
430	Administrasjonslokaler
460	Tjenester utenfor ordinært fylkeskommunalt ansvarsområde
465	Interfylkeskommunale samarbeid (§§ 27/28a-samarbeid)

Funksjon	Tekst
470	Årets premieavvik
471	Amortisering av tidligere års premieavvik
472	Pensjon
473	Premiefond
480	Diverse fellesutgifter
490	Interne serviceenheter
510	Skolelokaler og internatbygninger
515	Fellesutgifter og støttefunksjoner knyttet til videregående opplæring
520	Pedagogisk ledelse, pedagogiske fellesutgifter og gjesteelevsoppgjør
521	Studiespesialisering
522	Bygg- og anleggsteknikk
523	Elektrofag
524	Design og håndverk
525	Restaurant- og matfag
526	Helse- og oppvekstfag
527	Idrettsfag
528	Teknikk og industriell produksjon
529	Musikk, dans og drama
530	Medier og kommunikasjon
531	Naturbruk
532	Service og samferdsel
533	Kunst, design og arkitektur (f.o.m. høst 2016)
554	Fagskole
559	Landslinjer
561	Oppfølgingstjenesten og Pedagogisk psykologisk tjeneste
562	Spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring
570	Fagopplæring
581	Voksenopplæring etter opplæringsloven
590	Andre formål
660	Tannhelsetjeneste - Fellesfunksjoner
665	Tannhelsetjeneste - Pasientbehandling
701	Tilrettelegging, støttefunksjoner og finansieringsbistand for næringslivet
710	Fylkeskommunal næringsvirksomhet
711	Konsesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg
715	Lokal og regional utvikling
716	Friluftsliv, vannregionmyndighet og forvaltning av vilt og innlandsfisk
722	Fylkesveier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak
730	Buss
731	Fylkesveiferjer
732	Båtruter
733	Transport (ordninger) for funksjonshemmede
734	T-bane og trikk/bybane
740	Bibliotek
750	Kulturminneforvaltning
760	Muséer
771	Kunstformidling
772	Kunstproduksjon
775	Idrett
790	Andre kulturaktiviteter
800	Skatt på inntekt og formue
840	Statlig rammetilskudd og øvrige generelle statstilskudd
841	Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet
860	Motpost avskrivninger
870	Renter/utbytte og lån (innlån og utlån)
880	Interne finansieringstransaksjoner
899	Årets regnskapsmessige merforbruk/mindreforbruk

Det er ingen endringer i funksjoner fra 2017 til 2018

Gyldige funksjoner kun i driftsregnskapet

Følgende funksjoner er kun gyldige i driftsregnskapet:

- Funksjon 800 Skatt på inntekt og formue
- Funksjon 840 Statlig rammetilskudd og øvrige generelle statstilskudd
- Funksjon 860 Motpost avskrivninger

Gyldige funksjoner kun i investeringsregnskapet

Følgende funksjon er kun gyldig i investeringsregnskapet:

- Funksjon 841 Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet

2C. Artsinndeling regnskapsåret 2018 - kommuner og fylkeskommuner, KF/FKF og IKS

Artene som er skrevet kursiv i hhv. kolonnen under kontoklasse 1 og 3 eller 0 og 4 er kun gyldig i det regnskapet. Alle andre arter benyttes i både drifts- og investeringsregnskapet.

	Kontoklasse 1 og 3 DRIFTSREGNSKAP	Kontoklasse 0 og 4 INVESTERINGSREGNSKAP
UTGIFT/KOSTNAD		
Lønn	010 Fastlønn 020 Lønn til vikarer 030 Lønn til ekstrahjelp 040 Overtidslønn 050 Annen lønn og trekkpliktige godtgjørelser <i>070 Lønn vedlikehold</i> 075 Lønn renhold 080 Godtgjørelse folkevalgte 089 Trekkpliktig/opplysningspliktig, ikke arbeidsgiveravgiftspliktig lønn	<i>070 Lønn nybygg og nyanlegg</i>
Sosiale utgifter	090 Pensjonsinnskudd og trekkpliktige forsikringsordninger 099 Arbeidsgiveravgift	
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	100 Kontormateriell 105 Undervisningsmaterieil 110 Medisinsk forbruksmaterieil 114 Medikamenter 115 Matvarer 120 Samlepost annet forbruksmaterieil, råvarer og tjenester 130 Post, banktjenester, telefon, internett/bredbånd 140 Annonse, reklame, informasjon 150 Opplæring, kurs 160 Utgifter og godtgjørelser for reiser, diett, bil m.v. som er opplysningspliktige 165 Andre opplysningspliktige godtgjørelser 170 Transportutgifter og drift av egne og leide transportmidler (herunder anleggsmaskiner o.l.) 180 Strøm 181 Fjernvarme/fjernkjøling 182 Fyringsolje og fyringsparafin 183 Naturgass og andre fossile gasser 184 Bioenergi 185 Forsikringer og utgifter til vakthold og sikring 190 Leie av lokaler og grunn 195 Avgifter, gebyrer, lisenser o.l. 200 Kjøp og finansiell leasing av driftsmidler	

	Kontoklasse 1 og 3 DRIFTSREGNSKAP	Kontoklasse 0 og 4 INVESTERINGSREGNSKAP
	209 Medisinsk utstyr 210 <i>Kjøp, leie og leasing av transportmidler</i> 220 Leie (operasjonell leasing) av driftsmidler 230 <i>Vedlikehold, bygg-/anleggstjenester og nybygg/nyanlegg</i> 240 <i>Serviceavtaler, reparasjoner og vaktmestertjenester</i> 250 <i>Materialer til vedlikehold, påkostning og nybygg</i> 260 <i>Renholds- og vaskertjenester</i> 270 Andre tjenester (som inngår i egenproduksjon)	210 <i>Kjøp av transportmidler</i> 230 <i>Vedlikehold, bygg-/anleggstjenester og nybygg/nyanlegg</i> 250 <i>Materialer til vedlikehold, påkostning og nybygg</i> 280 Grunnerverv 285 <i>Kjøp av eksisterende bygg/anlegg</i>
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	300 Kjøp fra staten 330 Kjøp fra fylkeskommuner 350 Kjøp fra kommuner 370 Kjøp fra andre (private) 375 Kjøp fra IKS der kommunen/fylkeskommunen selv er deltaker 380 Kjøp fra (fylkes)kommunalt foretak i egen kommune/fylkeskommune	
Overføringer	400 Overføring til staten 429 Merverdiavgift som gir rett til mvakompensasjon 430 Overføring til fylkeskommuner 450 Overføring til kommuner 470 Overføring til andre (private) 475 Overføringer til IKS der kommunen/fylkeskommunen selv er deltaker 480 Overføring til foretak og særbedrifter i egen kommune/fylkeskommune (490 Reserverte bevilgninger/avsetninger)	
Finansieringsutgifter, finansierings-transaksjoner	500 Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter 501 Konserninterne renteutgifter 509 <i>Tap finansielle instrumenter</i> 510 Avdrag 511 Konserninterne avdrag 520 Utlån 521 Konserninterne utlån 530 <i>Dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk</i> 540 <i>Avsetninger til disposisjonsfond</i> 550 <i>Avsetninger til bundne fond</i> 570 <i>Overføring til investeringsregnskapet</i> 580 <i>Regnskapsmessig mindreforbruk</i> 590 <i>Avskrivninger</i>	529 <i>Kjøp av aksjer og andeler</i> 530 <i>Dekning av tidligere års udekket</i> 548 <i>Avsetninger til ubundne investeringsfond</i> 580 <i>Udisponert</i>
INNTEKTER		
Salgsinntekter	600 Brukerbetaling for kommunale tjenester 620 Annet salg av varer og tjenester, gebyrer o.l. utenfor avgiftsområdet 629 Billettinntekter 630 Husleieinntekter, festeavgifter, utleie av lokaler 640 Avgiftspliktige gebyrer 650 Annet avgiftspliktig salg av varer og tjenester 660 Salg av driftsmidler 690 Fordelte utgifter / Internsalg	670 <i>Salg av fast eiendom</i>
Overføringer med krav til motytelse	700 Refusjon fra staten 710 Sykelønnsrefusjon 729 Kompensasjon for merverdiavgift	

	Kontoklasse 1 og 3 DRIFTSREGNSKAP	Kontoklasse 0 og 4 INVESTERINGSREGNSKAP
	730 Refusjon fra fylkeskommuner 750 Refusjon fra kommuner 770 Refusjon fra andre (private) 775 Salg til IKS der kommunen/fylkeskommunen selv er deltaker 780 Salg til (fylkes)kommunalt foretak i egen kommune/fylkeskommune	
Overføringer uten krav til motytelse	800 <i>Rammetilskudd</i> 810 Andre statlige overføringer 830 Overføring fra fylkeskommuner 850 Overføring fra kommuner 870 <i>Skatt på inntekt og formue</i> 874 <i>Eiendomsskatt annen eiendom</i> 875 <i>Eiendomsskatt boliger og fritidsboliger</i> 877 <i>Andre direkte og indirekte skatter</i> 880 Overføringer fra (fylkes)kommunalt foretak i egen kommune/fylkeskommune 890 Overføringer fra andre (private) 895 Overføringer fra IKS der kommunen/fylkeskommunen selv er deltaker	
Finansinntekter, finansierings-transaksjoner	900 Renteinntekter 901 Konserninterne renteinntekter 905 Utbytte og eieruttak 909 <i>Gevinst finansielle instrumenter</i> 920 Mottatte avdrag på utlån 921 Mottatte avdrag på konserninterne utlån 930 <i>Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk</i> 940 Bruk av disposisjonsfond 950 Bruk av bundne driftsfond 980 <i>Regnskapsmessig merforbruk</i> 990 <i>Motpost avskrivninger</i>	910 <i>Bruk av lån</i> 911 <i>Bruk av konserninterne lån</i> 929 <i>Salg av aksjer og andeler</i> 930 <i>Bruk av tidligere års udisponert</i> 948 <i>Bruk av ubundne investeringsfond</i> 958 <i>Bruk av bundne investeringsfond</i> 970 <i>Overføringer fra driftsregnskapet</i> 980 <i>Udekket</i>

Det er ingen endringer i arter fra 2017 til 2018

Gyldige arter i henholdsvis drifts- og investeringsregnskapet

Følgende arter er kun gyldige i **investeringsregnskapet** (kontoklasse 0 og 4)

Art 529 Kjøp av aksjer og andeler
Art 548 Avsetninger til ubundne investeringsfond

Art 670 Salg av fast eiendom
Art 910 Bruk av lån
Art 911 Bruk av konserninterne lån
Art 929 Salg av aksjer og andeler
Art 948 Bruk av ubundne investeringsfond
Art 958 Bruk av bundne investeringsfond
Art 970 Overføring fra driftsregnskapet

Følgende arter er kun gyldige i **driftsregnskapet** (kontoklasse 1 og 3)

Art 240	Driftsavtaler, reparasjoner og vaktmestertjenester
Art 509	Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)
Art 540	Avsetninger til disposisjonsfond
Art 570	Overføring til investeringsregnskapet
Art 590	Avskrivninger
Art 800	Rammetilskudd
Art 870	Skatt på inntekt og formue
Art 874	Eiendomsskatt ”Verk og bruk”
Art 875	Eiendomsskatt ”Annen fast eiendom”
Art 877	Andre direkte og indirekte skatter
Art 909	Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)
Art 990	Motpost avskrivninger

2D. Kapittelinndeling 2018 - kommuner og fylkeskommuner, KF/FKF og IKS

Kommunene skal rapportere balanseregnskapet på kontoklasse 2. Kommunale foretak (KF), fylkeskommunale foretak (FKF) og interkommunale selskaper (IKS) skal rapportere balanseregnskapet på kontoklasse 5.

Kapittel	Tekst
----------	-------

EIENDELER:

Omløpsmidler:

2.10 og 5.10	Kasse og bankinnskudd
2.11 og 5.11	Obligasjoner
2.12 og 5.12	Sertifikater
2.13 og 5.13	Kortsiktige fordringer
2.14 og 5.14	Konserninterne kortsiktige fordringer
2.15 og 5.15	Derivater
5.17	Varer
2.18 og 5.18	Aksjer og andeler
2.19 og 5.19	Premieavvik

Anleggsmidler:

2.20 og 5.20	Pensjonsmidler
2.21 og 5.21	Aksjer og andeler
2.22 og 5.22	Utlån
2.23 og 5.23	Konserninterne langsiktige fordringer
2.24 og 5.24	Utstyr, maskiner og transportmidler
2.27 og 5.27	Faste eiendommer og anlegg
5.28	Immaterielle eiendeler

GJELDOG EGENKAPITAL:

Kortsiktig gjeld:

2.31 og 5.31	Kassekredittlån
2.32 og 5.32	Annen kortsiktig gjeld
2.33 og 5.33	Annen konsernintern kortsiktig gjeld
2.34 og 5.34	Derivater
2.39 og 5.39	Premieavvik

Langsiktig gjeld:

2.40 og 5.40	Pensjonsforpliktelse
2.41 og 5.41	Ihendehaverobligasjonslån
2.42 og 5.42	Ihendehaverobligasjoner med forfall i neste regnskapsår
2.43 og 5.43	Sertifikatlån
2.45 og 5.45	Andre lån
5.46	Avsetning for forpliktelser
2.47 og 5.47	Konsernintern langsiktig gjeld

Egenkapital:

2.51 og 5.51	Bundne driftsfond
2.53 og 5.53	Ubundne investeringsfond
2.55 og 5.55	Bundne investeringsfond
2.56 og 5.56	Disposisjonsfond
2.580 og 5.580	Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)
2.581 og 5.581	Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK(drift)
2.5900 og 5.5900	Regnskapsmessig merforbruk
2.5950 og 5.5950	Regnskapsmessig mindreforbruk
2.5960 og 5.5960	Udisponert i investeringsregnskapet
2.5970 og 5.5970	Udekket i investeringsregnskapet
2.5990 og 5.5990	Kapitalkonto

Memoriakonti:

2.9100 og 5.9100	Memoriakonto for ubrukte lånemidler
2.9110 og 5.9110	Memoriakonto ubrukte konserninterne lånemidler
2.9200 og 5.9200	Andre memoriakonti
2.9999 og 5.9999	Motkonto for memoriakonti

Det er ingen endringer i kapitler fra 2017 til 2018.

2E. Sektorinndeling 2018 - kommuner og fylkeskommuner, KF/FKF og IKS

Sektor	Tekst
110	Statens forretningsdrift og statlig eide aksjeselskaper mv.
151	Kommunale foretak med ubegrenset ansvar
152	Kommunale aksjeselskaper mv
200	Private aksjeselskaper mv. personlige foretak og private produsentorienterte organisasjoner uten profittformål
320	Banker
355	Kredittforetak og finansieringsselskaper
395	Statlige låneinstitutter og Norges Bank
430	Verdipapirfond
450	Investeringselskaper og aktive eierfond / PE-fond
499	Finansielle holdingselskaper og øvrige finansielle foretak unntatt forsikring
550	Livsforsikringselskaper og pensjonskasser
570	Skade forsikring s-selskaper
610	Stats- og trygdeforvaltningen
640	Sektor for skatteinnkreving
650	Fylkeskommuner og kommuner
890	Personlig næringsdrivende, borettslag, lønnstakere, pensjonister, trygdede, studenter o.a samt ideelle organisasjoner
900	Utenlandske sektorer i alt
000	Kasse
070	Ikke disponible bankinnskudd
080	Interimskonto

Det er ingen endringer i sektorer fra 2017 til 2018.